

KATOLUŠKI MISIJSKI

LAS MISIONES CATOLICAS

SEPT. - OKTOBER 1984

SEPT. - OCTUBRE

9 - 10

LA EVANGELIZACION EN EL PASADO, EN EL PRESENTE Y EN EL FUTURO DEL PUEBLO CHINO

Santo Padre a los Obispos de Taiwan

Habéis venido aquí, al Vaticano, durante este Año Santo de la Redención, para cobrar nuevas fuerzas ante las tumbas de los Apóstoles Pedro y Pablo, en la misma ciudad donde sellaron sus testimonios con el martirio, para proclamar a un mundo que les era hostil su fe en Jesucristo, el Redentor del hombre.

1. Vuestra visita se inserta en la conclusión de las celebraciones realizadas en Taiwan el año pasado para conmemorar el IV centenario de la llegada del padre Matteo Ricci a China, y coincide con los preparativos para el 125 aniversario de la evangelización de Taiwan. Una ocasión para recordar y repetir a toda la Iglesia que vivir la fe presupone siempre desarraigo, desinterés de los propios intereses y testimonio personal. Vosotros y vuestros fieles sabéis esto bien, pues habéis tenido que afrontar muchas pruebas para preservar intacto ese tesoro que es vuestra fe en Jesucristo, "el mismo ayer, hoy y para siempre" (Heb 13, 8).

Esta fe no la habéis querido guardar para vosotros mismos, pues, como os enseñaron los valientes misioneros que llegaron hasta vosotros, está hecha en sí misma para ser comunicada y compartida. En este sentido deseo expresar mi satisfacción por el carácter que habéis dado a estas celebraciones: no el de un nostálgico mirar al pasado, sino como un compromiso, una determinación a proclamar, de un modo cada vez más firme, a Cristo y su Iglesia ante el pueblo chino de hoy.

2. En efecto, sois chinos y estáis orgullosos de ello. Perteneceis a un gran pueblo, que representa un cuarto de la humanidad. Un pueblo grande, no sólo por su número, sino sobre todo por su cultura y sus valores. También un pueblo industrial, cuya influencia sobre la paz y el bienestar de la humanidad actual y futura no puede ser ignorada.

La Iglesia tiene algo que compartir con este pueblo en lo que concierne a Dios y al hombre. Desea ofrecer a este pueblo la proclamación de la verdad que ella recibió de los Apóstoles: "...uno es Dios, uno también el mediador entre Dios y los hombres, el hombre Cristo Jesús, que se entregó a sí mismo como redención de todos" (1 Tim 2, 5-6).

En una carta pastoral para el año 1981, vosotros mismos escribáis: "Los antiguos misioneros... consideraron la proclamación del Evangelio al pueblo chino como su máspreciado ideal. Vinieron a China para proclamar su fe cristiana. A nosotros, chinos de hoy, nos toca ahora preguntarnos qué hemos hecho para anunciar el Evangelio a nuestra propia gente y qué podemos hacer en este preciso momento de la historia. Debemos intentar estudiar con cuidado cuáles son los principales obstáculos para esa proclamación en la China actual. También debemos estudiar en qué modo efectivo podemos llevar el Evangelio a nuestra propia gente" (Conferencia de obispos chinos, Carta pastoral conjunta conmemorando el IV centenario de la llegada de Matteo Ricci a China, 3 de diciembre de 1981). (Continuará.)

Naslovna stran: Indijski umetnik Fonseca je tako upodobil Učenika.

MISIJSKA NEDELJA 1984

POSLANICA PAPEŽA JANEZA PAVLA II.

„Kri mučencev je seme novih kristjanov.“ (Tertulian, Apologeticus, 50; PL 1, 534)

Na svojem nedavnem potovanju po Daljnem Vzhodu sem vesel proglasil za svetnike 103 spoznavalce katoliške vere, ki so ob evangelizaciji Koreje in oznanjanju Kristusovega sporočila izpričali z najvišjo žrtvijo svojega življenja vero v večno življenje v vstalem Zveličarju.

To me je nagnilo, da ob bližnjem svetovnem misijonskem dnevu vsem vernikom podam v razmišljanje naslednje:

1. Pisma apostolov in Apostolska dela nam govore, da je trpljenje za Jezusa posebna milost. Tako beremo, kako so bili apostoli veseli, ker so smeli trpeti preganjanje za Jezusovo ime. (Apd 5, 1), povsem v soglasju z Odrešenikovim sporočilom v govoru na gori: „Blagor vam, kadar vas bodo zaradi mene zasramovali in preganjali in vse hudo zoper vas lažnivo govorili. Veselite se in radujte...!“ (Mt 5, 11)

Kristus sam je dopolnil svoje odrešenje človeštva pred vsem s svojim bridkim trpljenjem in mučeništvom in je tudi učencem pokazal to pot: „Če hoče kdo priti za menoj, naj se sam sebi odpove in vzame svoj križ ter hodi za menoj!“ (Mt 16, 24). Ljubezen vodi torej neizogibno preko križa, po njem postaja ustvarjalna in neizčrpni vir odrešeniške energije.

Sveti Peter piše: „Vesta, da niste z minljivimi reči, s srebrom ali zlatom, odkupljeni iz svojega praznega življenja, ki ste ga imeli od očetov, marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta. (1 Pe. 1. 18-19.)

ODREŠENJSKA VREDNOST KRIŽA

To izredno skrivnost božje Ljubezni smo poglobljeno razmišljali v svetem letu odrešenja, ki se je prav kar zaključilo. So jo meditirali in živeli v globini svojih src milijoni vernikov, od katerih so mnogi prišli v Rim, da obnove izpoved vere na grobovih apostolov, ki so prvi sledili Kristusu v mučeništvu, tiste vere, ki so jo prvi izpovedali pod križem stotnik in Jezusovi čuvarji: „Resnično, ta je bil božji Sin!“ (Mt 27, 54.)

Od časov tega dogodka na križu, tako odločilnega za človeško zgodovino, so apostoli in njih nasledniki naprej in naprej skozi stoletja označevali smrt in vstajenje Kristusa, našega edinega Odrešenika. „V nikomer drugem ni zveličanja; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ni dano ljudem, da bi se mi mogli v njem rešiti.“ (Ap. 4, 12). In prav pričevanje trpljenja do konca, ki so ga dajali Kristus in njegovi, je bilo tisto, kar je nagibalo duha in srce ljudi, da so se spreobrnil k evangeliju: pričevanje najvišje ljubezni, kajti „nihče nima večje ljubezni, kakor je ta, da kdo za svoje prijatelje da svoje življenje.“ (Jn 15, 13.)

To je pričevanje, ki ga je dajala množica mučencev in spoznavalcev vseh časov, ko je s svojim darovanjem in žrtvijo rojevalo in razvijalo krajevne Cerkve – kot korejsko, ki sem jo imenil v začetku – in oplojevalo s svojo krvjo nove zemlje za prerodovitna polja evangelija; saj „če pšenično zrno ne pade v zemljo in ne umre, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu“. (Jn 12, 24.)

Ti junaki vere so dobro razumeli in udeležili osnovno resnico – ki sem jo razložil v pismu o krščanskem smislu človekovega trpljenja – da, če je Kristus dovršil odrešenje človeštva na križu, ko je namesto in za človeka trpel, je tudi vsak človek „poklican, da je soudeležen na tem trpljenju, po katerem je bilo tudi vse človekovo trpljenje odrešeno. S tem, da je Kristus udeležil odrešenje s trpljenjem, je tudi človekovo trpljenje dvignil na raven odrešenja. Zato more biti vsak človek s svojim trpljenjem soudeležen na Kristusovem trpljenju“. (Salvifici doloris, 19.)

TRPLJENJE, DRAGOCENO SREDSTVO EVANGELIZACIJE

2. Tako nam postane jasno, kako naj razloženo navajamo na misijonstvo. V tej poslanici za svetovno misijonsko nedeljo leta 1984 z vso vnemo vzpodbujam vernike, naj cenijo vrednost kakršnegakoli trpljenja, združenega z žrtvijo na križu, za evangelizacijo sveta, za odrešenje vseh tistih, ki še ne poznajo Kristusa.

Milijoni bratov še ne poznajo evangelija in se ne okoristijo z neizmernimi zakladi Odrešenikovega srca. Ne zaznajo še smisla trpljenja, zanje je trpljenje velik nesmisel, ki stiska na nepojmljiv način človeka, stremečega za popolno srečo.

Samo Kristusov križ osvetljuje to skrivnost, samo v križu najde človek vreden odgovor na problem trpljenja. Svetniki so to dobro razumeli in so trpljenje sprejemali, včasih celo po njem vroče hrepeneli, želeč se pridružiti Gospodovemu trpljenju, čisto v smislu besed Apostola: „Na svojem mesu dopolnjujem, kar nedostaja bridkostim Kristusovim, za njegovo telo, ki je Cerkev.“ (Kol. 1, 24).

Vabim torej vse vernike, ki kakorkoli trpe – in nihče ni izvzet od bridkosti – naj dajo svojemu trpljenju ta apostolski in misijonski pomen.

Sveti Frnačišek Ksaverij, zavetnik misijonov, ki ga je gnala evangelijska vnema, da bi ponesel Jezusovo ime do konca sveta, se ni ustrašil nobenega trpljenja: lakote, mraza, brodoloma, preganjanja, bolezni; samo smrt ga je zaustavila na njegovem apostolskem pohodu.

Sveta Terezija Deteta Jezusa, zavetnica misijonov, jetnica Ljubezni v Karmelu v Lisieuxu, bi rada šla po vsem svetu in povsod zasajala Kristusov križ: „Želela bi biti misijonar – je zapisala – ne le nekaj let, ampak od začetka sveta do konca časov“ (Povest duše). In je uresničila to vesoljno in apostolsko hrepenenje s trpljenjem, ki si ga je izprosil od Boga, v dragocenem darovanju same sebe kot prostovoljne žrtve usmiljeni Ljubezni. To njeno trpljenje je doseglo svoj višek in najvišjo rodovitnost

v mučeništvu duha, v bridkosti verske teme, kar je junaško darovala v ta namen, da bi luč vere osvetlila čim več še v temi živečih bratov.

Cerkev nam predočuje ta dva svetla zgleda, da se ob niju zamislimo in da ju posnemamo. Zares moremo dejavno sodelovati pri širjenju Kristusovega kraljestva in razvoju njegovega skrivnostnega telesa v treh smereh:

— da se navadimo dati našemu osebnemu trpljenju smisel, ki mu gre: sodelovanje s Cerkvijo pri odrešeniškem Kristusovem delu;

— da navajamo naše duhovno ali telesno trpeče brate k razumevanju apostolske pomembnosti trpljenja in s tem dajemo tem njihovim preizkušnjam in bridkostim misijonsko rodovitnost;

— da se v neizčrpnih ljubezni pridružujemo trpljenju, ki ga dnevno prenaša večji del človeštva, ki trpi radi boleznih, lakote, preganjanja, izgube temeljnih in neosvojljivih človečanskih pravic kot je svoboda; trpljenju človeštva, v katerem moremo razbrati obličje Kristusa, moža bolečin, kateremu moramo kolikor mogoče lajšati bridkosti.

OVREDNOTENJE TRPLJENJA V NAČRTU PAPEŠKIH MISIJSKIH DRUŽB

3. V ta načrt naj se velikodušno vključijo vsi verniki. Predložim ga vsem kristjanom, ki jih spet spominjam, da mora biti vsak, ki je krščen, na en ali drug način misijonar. (Glej *Ad gentes*, 36; Cerkveni zakonik, kanon 781.)

Na poseben način pa ga priporočam papeškim misijonskim družbam, temu prvenstvenemu sredstvu Cerkve za misijonsko delovanje: naj pospešujejo misijonsko zavzetost — nič manj važno, bistveno naravi Kristusovega skrivnostnega telesa — ne le na ta posebni svetovni misijonski dan, ampak v teku celega leta.

Družba za širjenje vere, Družba apostola Petra za semenišča, duhovniške in redovniške poklice v misijonih, Sveto Detinstvo Jezusovo, Misijonska zveza duhovnikov, redovnikov, redovnic in svetnih institutov so vsaka zase v teku desetletij preizkušene ustanove za pospeševanje misijonstva na raznih področjih.

Dobro vem, da te družbe poleg nabiranja gmotnih sredstev med požrtvovalnimi verniki — ki so nepogrešljiva za gradnjo cerkva, semenišč, šol, zavetišč, bolnišnic — razvijajo tudi intenzivno delo pospeševanja misijonstva. Tudi to ovrednotenje trpljenja v pomoč misijonom, ki sem ga hotel priporočiti vsem vernikom še posebej za letošnjo misijonsko nedeljo, je eno najplemenitejših poslanstev teh misijonskih družb, katerega se z veseljem oklepajo bolniki, starčki, zapuščeni, odrinjeni in celo jetniki.

Toda napraviti bo treba še več. Kajti je toliko trpljenja na svetu, ki še ni usmerjeno v ta svoj vzvišeni cilj in ne apostolsko izrabljeno, pa bi moglo bistveno obogatiti delo evangelizacije za rast skrivnostnega Kristusovega telesa.

Morda je to sploh najdragocenejša oblika misijonskega sodelovanja,

saj doseže največjo učinkovitost v povezavi človekovega trpljenja s Kristusovo žrtvijo na Kalvariji, ki se neprestano obnavlja na oltarjih.

Predragi bratje in sestre, ki trpite na duši in na tešesu: Vedite, da Cerkev stavi svoje upanje na vas, da papež računa z vami pri oznanjevanju Jezusovega imena do kraja zemlje. Spomnim naj na to, kar sem napisal o tem v pismu o krščanskem pojmovanju trpljenja: „Evangelij trpljenja se piše naprej in naprej in stalno govori s svojo čudovito skrivnostnostjo“.

Viri božje moči izvirajo prav iz srede človeške revščine. Tisti, ki sotrpe s Kristusom, hranijo v svojih bolečinah poseben delček neskončnega zaklada odrešenja sveta in morejo deliti ta zaklad z drugimi. Kolikor bolj se človek čuti ogroženega od greha, kolikor težje so strukture greha, ki pritiskajo nanj s strani današnjega sveta, toliko močnejša je govorica, ki jo vsebuje človekovo trpljenje. In toliko bolj čuti Cerkev potrebo, da se zateka k vrednosti človeškega trpljenja za rešitev sveta. (Salvifici doloris, 27).

Marija, Kraljica mučencev in Kraljica apostolov, naj vzbudi v vseh nas hrepenenje, da se pridružimo Kristusovemu trpljenju.

Na današnjo binkoštno nedeljo, ki jo mora vsa Cerkev doživljati misijonsko, z veseljem dajem svoj posebni papeški blagoslov vsem tistim, ki, direktno ali indirektno, posvečajo svoje moči in trpljenje za posredovanje evangeljske luči človeštvu.

Papež Janez Pavel II. pozdravlja kralja dežele Taj; desno kraljica.

SVETI OČE JANEZ PAVEL II. V DEŽELI TAJ

Piše jubilantka s. KSAVERIJA PIRC OSU, Bangkok

11. maja ob polnoči je sveti Oče odletel nazaj v Italijo. Stotine navdušenih Tajcev so bile na letališču za slovo. Še noben kralj ni doživel takega sprejema, kot ga je Janez Pavel II. Kar premore dežela najlepšega in tehnika najmodernejšega. vse je bilo pripravljeno za sprejem. Dobrodošlico mu je priredila vsa dežela. Po ulicah vele-mesta so bili ogromni plakati „Dobrodošel Janez Pavel II.“

Morje avtobusov in zasebnih avtov je dopoldne 10. maja valovilo proti letališču. Tu so nam razdelili zastavice s tajske trobojnice in belo rumene papeške. Redovnice in redovniki vseh družb, semeniščniki in duhovniki smo imeli posebni prostor, da smo lahko videli sv. Očeta, ko je ob 13.30 stopil na tajska tla, obkoljen od kardinala Mičaj-a in škofov. Tudi zastopnik kralja, prestolonaslednik Vačira-Longkorn in zastopnik države, ministrski predsednik Prens sta bila tu.

Takoj po prvem pozdravu, ko je sveti Oče izrekel nekaj besed v tajščini, si je osvojil srca vseh. Po kratkih obrednih pozdravih je vstopil v avto, ki ga je odpeljal h kralju v palačo Čit-lada. Takoj po sprejemu pri kralju je obiskal patrijarha budistov v pagodi Rača-bopit. Prvih 5 minut sta se samo gledala molče. Potem pa sta se prijazno pogovarjala in izmenjala darove.

Dolga vrsta avtobusov in drugih vozil pa se je usmerila proti narodnemu stadionu, ki ima 60.000 sedežev v obliki amfiteatra. Ko smo dospeli tja, je bil velikanski prostor že kar poln. Seveda, to niso bili samo katoličani, ampak kdor je mogel, je prišel. K sreči smo imeli vstopnice, in kar nas je bilo inozemcev tudi pasaporte. Stadion je bil okrašen po orijentalški lepoti in razsipnosti. Cvetje orhidej, venci in napisi vsepovsod. Visoko na zidu nasproti glavnemu vhodu je kraljeval velikanski križ in pred njim je gorela v ogromni kadi olimpijska plamenica. Ker se je dan že nagibal, je to dvojje simbolično odsevalo na večernem nebu, luč Kristusova.

Ob petih je prišel sveti Oče v spremstvu kardinala in dolge vrste škofov sosednjih dežel. Po rdečih preprogah, med klici navdušenja je stopal na oder, pripravljen za sveto daritev. 500 deklic katoliških šol, oblečenih v srebrno in zlato tkanino mu je rajalo dobrodošlico po narodnih napevih.

Sveti Oče je nagovoril ljudstvo v angleščini in kardinal Mičaj je sproti prestavljal. Kot vedno je govoril o ljubezni, bratstvu in spravi. Rekel je pa tudi: „Kako ste srečni Tajci, ki smete častiti Boga, kakor ga želite in Vam tega nihče ne brani. Popolnoma prosti ste.“

Maša je trajala 3 ure deloma v latinščini, deloma v tajščini s spremstvom godbe in petja.

Sveti Oče je prenočil v apostolski nuncijaturi, ki je poleg katoliške bolnice sv. Ludovika. Morje žarnic je krasilo fasado in slika sv. Očeta naravne velikosti je bila na pročelju bolnice.

11. maja v ranem jutru je sv. Oče obiskal taborišče vietnamskih beguncev. Globoko ganjen je bil nad usodo teh trpinov, ki ne smejo in ne morejo domov, ko ima vendar po božji volji vsak človek pravico do svoje domovine. Sveti oče bo dvignil glas v prid tem nesrečnikom na pravem mestu.

Ob 12 je bilo srečanje duhovnikov, redovnikov in redovnic, katehetov in katehetinj v katedrali Bangkoka. Po končanem sestanku se je sv. oče rokoval z mnogimi, ko je stopal med vrstami proti izhodu.

Najvažnejše srečanje pa je bilo v Malem semenišču, kaki 2 uri z avtom izven Bangkoka, 11. maja ob treh popoldne. Na obširnem prostoru so zgradili šotoru podoben paviljon in ga obdali s pravlično krasoto orhidej in drugega cvetja. Srečanje je moralo biti na prostem, ker nobena stavba Bangkoka ne bi mogla sprejeti te velike množice navdušenih Tajcev.

Tu je sveti oče med mašo posvetil v duhovnike 23 tajskih seminarnikov. To je bilo veliko veselje zanj. Videl je, kako lepo raste tajska Cerkev. Ponovno nam je to izrazil. Zahvalil se je staršem, katoliškim šolam in učiteljem, ki so pripravili to mladino za Gospoda. Blagoslovil jih je in navdušil za nadaljnje delo.

V tropičnem soncu smo stali tri ure in več okrog daritvenega oltarja, lepo smo peli in vihteli zastavice in navdušenje za sv. očeta je samo rastle.

Sveti oče bo ponesel s seboj ljubezen Tajcev in Tajska si je osvojila njegovo srce.

Prvak tajskih bancev in naš sveti oče sta se po običaju pet minut samo tiho gledala.

zamujene ure...

Največja ironija je ta, da je Mohamed po srečanju s krščanstvom oblikoval svojo muslimansko vero po njem ter v koran vnesel poleg vere v enega Boga veliko krščanskih primesi. Potem pa so po prihodu Turkov postali muslimani nevarnost za krščansko Evropo.

In nič manjša ironija, da je po koncilu Tajništvo za nekristjane s svojo posebno komisijo za muslimane začelo navezovati stike in poskušalo napraviti pošten dialog z muslimanskim svetom, pa imamo vsaj dva glasnika „svete vojne“: libijskega Gadafija in iranskega Komejnija.

Kratko: muslimanski blok je še vedno nedotaknjen.

Je res moralo do tega priti?

Ko sta kot prijatelja govorila sv. Frančišek Asiški in egiptovski sultan Malek al Kamil, je bil podan dokaz, da je dialog možen, a zanj je treba od obeh strani takih ljudi, kot sta bila ta dva. A tudi ta dialog ni pripeljal dalj kot do želje sultana, da Frančiška za ljubeznivi obisk – prav ob času, ko so se križarji v Nilovi delti borili in doživeli strahoten poraz – bogato nagradi. Frančišek je želel le eno nagrado: sultanovo spreobrnjenje. „Frančišek, če postanem kristjan, bova danes oba mrtva.“

Značilno za muslimanski svet. Kdor se spreobrne, je izobčen, če ga ne čaka kaj hujšega.

Spreobrniti je treba cel blok. In zgodovinarji se sprašujejo, kaj bi bilo, če bi namesto križarskih vojsk kristjani s svojim življenjem in umiranjem vzdržali in bi tako, kot je naval Mongolov in nasilje Normanov utonilo v moči krščanskega življenja, utonil tudi islam. Tudi južna Španija je bila bolj „turška“ kot krščanska. Danes je Španija v celoti krščanska. Vprašanja morda najbolj zamujene ure v zgodovini krščanstva. Kdo bo dal kdaj odgovor?

Danes je Cerkvi jasno: ne posamezniki, cel blok je treba spreobrniti. Ideja velikega kardinala Lavigerieja. Samo življenje, dela ljubezni in razgovori, morejo počasi prepajati muslimanski svet, da ga pripravijo na odrešenje.

Za Frančiškom so bolj kot kdo drugi frančiškani „vdirali“ v muslimanski svet. Bili so med njimi genialni ljudje, ki so v Bližnjem Vzhodu zastavili dolgoročno delo, ki je šlo v dve smeri: zedinjenje s pravoslavni in počasno spreobračanje muslimanov. Oboje se je razdrlo – morda v veliki meri po zaslugi nerazumevanja.

Tudi v Frančiškovih vrstah je potem križarski duh dal Janeza Kapištrana, ki je v borbi za Beograd umrl skoraj pred njegovim obzidjem. Je bil izjema, ali so pozabili na ustanovitelja tudi njegovi sinovi? „Ne meč, ljubezen spreobrača“. Toda ljubezen, ki je „potrpljiva, vse upa, vse prenaša“. Za tako ljubezen zdaj skuša Cerkev dozoreti. Ne more se

odreči nalogi, da zrastejo mlade Cerkve tudi v muslimanskem svetu. Skrito, neopazno, v nenehni molitvi gredo za „puščavnikom Sahare“ Karlom Foucauldом Mali bratje in Male sestre. S potrpežljivim delom in pričevanjem gredo za svojim ustanoviteljem kardinalom Lavigeriejem Beli očetje in Bele sestre. Ostali so v svoji prvotni drži frančiškovci. Kakor na mrtvih stražah so drugi redovniki: usmiljenke, dominikanci, jezuiti, lazaristi in drugi.

Ta misijon je morda najtrši, ker potrebuje ljudi neomajnega upanja. Biti štirideset let misijonar med muslimani in nikdar krstiti spreobrnjenca, to je žrtev, mnogo večja od one, ko roka omahuje od krščevanja animistov. A to potrpežljivo pričevanje je potrebno tudi danes. Če smo zamudili svoj čas, moramo pač nase sprejeti to veliko žrtev.

Franc Sodja

DAJTE NAM MISIJONARJEV!

Morda se je kdo celo oddahnil, ko so na drugem vaticanskem koncilu škofje zapisali, da je vsa Cerkev misijonarska. To besedo so si razlagali, da je misijon povsod. Tako je mogoče še posebej trditi tam, kjer je razkristjanjenje izpraznilo cerkve, ponekod mogočne katedrale, kjer je en duhovnik za tri župnije, kjer je en duhovnik za župnijo s petdeset tisoč verniki in več. Kako naj v takih razmerah moremo koga poslati v misijone v pravem pomenu besede?

In končno ali ni mogoče besede: Bog hoče, da se vsi ljudje zveličajo, razumeti tako, da naj hinduisti ostanejo dobri hinduisti, muslimani dobri muslimani, saj bodo sojeni po svoji vesti in bodo ob smrti dobili nekak krst želja. In res. Brez svoje krivde nihče ne bo pogubljen.

In če upoštevamo vedno bolj močno narodno zavest, ali ne bodo tuji misijonarji kmalu nezaželeni? Mnoge vlade so jih pognale čez mejo. Najhujši udarec je bil izgon kitajskih misijonarjev. Ali ni to morda celo dobro? Tako bodo katoličani vedeli, da morajo sami poskrbeti za misijonski naraščaj.

Če upoštevamo, kako važna je inkulturacija, to pomeni popolna vsidranost Cerkve v kulturo posameznih narodov, kaj ne bodo tuji misijonarji bolj ovira kot korist? Ali vsaj, še daleč ne morejo dosegati domačinov, ki so iz te kulture zrasli?

Taki in podobni pomisleki so nastajali zadnjih trideset let. Nekatere od njih so hoteli znanstveno utrditi, druge so na ževali kot praktične razloge. Kako naj pošljamo v misijone ljudi, ki jih potrebujemo doma?!

In vendar. Misijoni kriče po misijonarjih. Res je treba vzgajati domače duhovnike. In hvala Bogu, to delo lepo uspeva. Ko v Evropi in Severni

Prihaja misijonar? gledajo indijske žene...

Ameriki še vedno ugotavljajo upadanje poklicev, je v vsem tako imenovanem Tretjem svetu porast poklicev tako velik, da je svetovna bilanca pozitivna. A kaj lahko statistike zas'epijo pogled. Če v kakšnem misijonu z veseljem ugotove, da imajo dva novomašnika, kjer je bil pred leti le eden, lahko zapišejo, da je porast duhovnikov poskočil za 100 odstotkov. Tako je ogromna Azija v zadnjih letih res ugotovila, da je število duhov-

nikov poraslo za osem odstotkov in več. A kdo bi si delal utvare, če pomisli, kolikšna je Azija. Še več. Če pomislimo na ogromne kulturne bloke: kitajski, japonski, indijski, islamski ali arabski, potem moramo preprosto reči: Cerkev se je teh kultur komaj dotaknila.

In k vsemu: Kitajska je zaprta, Indija tujih misijonarjev ne sprejme. Japonska dovoljuje vstop vsakomur. Skoraj vsa črna Afrika kriči na pomoč. In zdaj naj dopustimo, da bo Evropa in Amerika ljubosumno zadržala tiste, ki čutijo v sebi pcklic. Ali ne bomo storili veliko napako?

Za kaj pravzaprav gre? Še vedno ne ločimo: Razkristjanjenje dežele, kjer je Cerkev že zakreninjena, ima pa tam krajevna Cerkev težko nalogo, da svojemu narodu vrne Kristusa. Misijonski narodi v pravem pomenu besede pa Kristusa ne poznajo. Tam Cerkve ni.

Po vseh iskanjih prave definicije misijonskega dela je končno novi Cerkveni zakonik ponovil to, kar so misijonologi pisali že prej. Misijonsko delo v tem ožjem pomenu besede je prav to, da se Cerkev vsadi in vraste v narodih in kulturah, kjer še ni. Gre torej za Cerkev, ne za posamezne duše. Seveda je misijonsko delo, delo od duše do duše. Iz njih se kot iz živih kamnov gradi Cerkev. In to delo opravljajo misijonarji.

Gre predvsem za misijonarje-duhovnike. Ogromno store redovnice, krasno delo se je pričelo z laičnimi misijonarji. A tisti, ki so prvenstveno potrebni vsakemu misijonu, so duhovniki. Zato papež neprestano naglaša, kadarkoli potuje po misijonskih deželah: dajte nam misijonarjev! Vzgoja domačih duhovnikov je najbolj važna. A mnogokje gre to delo silno počasi. In predno bi dočakali zadostno število domačih duhovnikov, bi lahko propadlo nič koliko mladih župnij in z njimi mladih Cerkva. Delo za domače duhovnike je prvenstveno. A nič manj ni velika odgovornost krščanskih dežel, da pošilja v misijone glasnike. Žetev je velika, ta Kristusova beseda se danes prav tako ponavlja kot takrat, ko jo je izrekel. Ker je delavec ma'lo, propadajo, namesto bi se utrjevali misijoni. Letos smo pisali o zamujenih urah. Morda bomo prav zdaj zamudili svoj čas. Afrika nam je kljub preganjanjem odprta. Japonska še bolj. Indijo rešujejo domači duhovniki, ki so mnogi misijonsko razporejeni in odhajajo v kraje, kjer poklicev še ni. Japonskih duhovnikov bo kma'lu več v Braziliji kot doma na Japonskem. Tudi ura kitajskega misijona se bo vrnila. A trenutno je pred nami črna Afrika. Če bo leta 2000 sto milijonov črncev katoličanov, pomislimo, koliko bi mora'lo biti med njimi duhovnikov. Če smo bili prekasni z vzgojo domačega naraščaja, moramo zdaj to napako popraviti s tem, da vse razpoložljive moči pošljemo v Afriko.

Statistike bi nam odkrivale težke razmere, v katerih se nahajajo posamezni misijoni. A za nas je dovolj klic Kristusov: pojdite! Za nas je dovolj prošnja Cerkve: pošljite jih!

Naj bi bila letošnja misijonska nedelja predvsem v to usmerjena, da premislimo, kaj je naša naloga, in da predvsem ta dan goreče prosimo: Gospod, daj svoji Cerkvi misijonarjev!

Franc Sodja CM

PRELAT DR. VILKO FAJDIGA - V VEČNOSTI^v

Kako sem se začudil, ko sem na Misijonskem simpoziju pred skoraj tremi leti v Rimu teden dni doživljal prelata dr. Vilka Fajdiga kljub njegovim letom tako svežega v misijonski zavzetosti. Njegova beseda na simpoziju je bila od vseh sprejeta kot nekaj gotovega, dokončnega, beseda naše najvišje misijonske avtoritete.

Nič čudnega, kajti prelat Fajdiga se je od začetka svojega duhovništva poglobljal v misijonstvo svete Cerkve. Po umoru „očeta slovenskega misijonstva“ dr. Lamberta Ehrlicha je bil splošno priznani največji strokovnjak v misijonskih vprašanjih in na vrhu misijonskega dela v slovenskem misijonskem zaledju. Ko je bil npr. povabljen, da na tečajih Misijonske dijaške zveze predava o različnih poganskih verstvih, smo se čudili, s kako lahkoto je študentom podajal skrivnosti starih indijskih ver in kultur. Pri škofijskem misijonskem svetu je bila njegova beseda odločilna. Z veliko širokosrčnostjo je spremljal misijonsko zavzetost nekaterih mladih redovnikov, ki so dajali upanje za razcvet misijonske dejavnosti med Slovenci, katero je pa zamorila rdeča slana. A on je tudi pod novo oblastjo ves povojni čas ohranjeval v domovini plamen misijonskega ognja in sodelovanja. Slovenski misijonarji so se ob svojih obiskih domovine radi oglašali pri njem, ki jim je bil kakor dober oče in dragocen svetovalec ter podpornik.

Na Vseslovenskem Misijonskem simpoziju v Rimu je imel prelat dr. Fajdiga pomembno predavanje o misijonskem gibanju na Slovenskem, v katerem je na kratko povzel vse, kar se je v tem stoletju storilo za širjenje Cerkve od strani slovenskega naroda. Kako so pa skušali prav pod njegovim vodstvom delati za misijone v času po drugi svetovni vojni, je na podlagi prelatovega predavanja poročevalec v „Katoliških misijonih“ 1. 1982 (str. 125) takole navedel:

„Prišel je konec druge svetovne vojne in povojni, sedanji čas in prinesel s seboj spremenjene razmere; treba je bilo začeti vse znova. A ker je verskemu življenju misijonstvo bistveno, misijonska misel ni mogla zamreti, celo je počasi prehajala tudi v dejavnost. Misijonske organizacije so bile onemogočene, kar je bilo etnološkega v misijonskih muzejih, so nacionalizirali. A na splošno je nova oblast misijonarje in misijone spoštovala in tudi delovanju za misijone puščala razmehroma veliko svobodo. Misijonska zavzetost je bila deležna posebnega božjega varstva in blagoslova. Povdarek je bil na vsakoletnih misijonskih nedeljah, ki so se po cerkvah lepo obhajale, ljudje so radi darovali za misijone, pojavljati so se začeli misijonski poklici in vedno več jih je odhajalo v misijone. Na teološki fakulteti so se obnovila predavanja iz misionologije, ustanovil se je Misijonski seminar, oba množična lista Družina in Ognjišče pogosto objavljata misijonsko vsebino. Papeške misijonske družbe se sicer ne organizirajo, a vseeno delujejo po načelu Vsi verniki za vse nevernike, in povezava z njih središčem v Rimu je stalna.“

Vse to je bilo pred vsem sad prizadevanj prelata dr. Vilka Fajdiga. Posebej je treba podčrtati njegovo vlogo pri delu za Baragovo

Prelat dr. Fajdiga (spredaj) med ljubljanskimi udeleženci Misijonskega simpozija v Rimu.

beatifikacijo. Vsaka povojna leta je bil vicepostulator Baragove beatifikacije in je v tem svojstvu ohranjeval med rojaki v domovini živo zavzetost za Baragovo zadevo, h čemur je poleg Baragovih dni veliko pripomogel občasno izhajajoči Baragov vestnik, ki ga je izdajal in v katerem je pred vsem objavljajl številna uslišanja na Baragovo priprošnjo.

Misijonski simpozij v Rimu je v 1. resoluciji takole izrazil prelato vlogo v slovenskem misijonstvu: „Prvi vseslovenski misijonski simpozij izreka posebno priznanje prelatu dr. Fajdigu, velikemu pospeševalju misijonov, za izredno delo, ki ga je opravil v dobro vesoljne in slovenske Cerkve.“

Dr. Fajdiga se je rodil 22. junija 1903 v Radovljici, v duhovnika je bil posvečen leta 1926. Leta 1929 je doktoriral na Institut catholique v Parizu. Kaplanoval je v šmarju in škofji Loki, nato pa je bil imenovan za profesorja verouka na bežigrasjski gimnaziji v Ljubljani. Leta 1943 je postal profesor na Teološki fakulteti v Ljubljani, kjer je deloval do zadnjih let. Leta 1964 je postal stolni kanonik, leta 1971 pa apostolski protonotar.

Umril je 5. avgusta opoldne po daljši, hudi bolezni v Ljubljani. V ljubljanski stolnici je bila za pokoj njegove duše slovesna maša zadušnica. Naj v miru počiva!

NAJSTAREJŠA MISIJONARKA S. MAGDALENA KAJNC^v - UMRLA

Bilo je menda konec februarja 1978 na kolodvoru v Asansolu, karih 400 km stran od Kalkute v Indiji. Z br. Ivanom Kešpretom SDB se poslavljava od s. Magdalene Kajnc, ki je pri svojih 85 letih še vsa bistra in živahna. Krepko mi

stisne roko in mi reče, naj še kaj pridem in da me bo čakala, saj misli živeti vsaj do 100. leta v službi ubogih.

Živela je potem še šest let in do zadnjega tudi delala. Umrla je kot najstarejša slovenska misijonarka, stara 91 let, 2. aprila letos. O njenih zadnjih mesecih je njena predstojnica sporočila Karlu Wolbangu CM v ZDA sledeče:

„Zadnje poletje je občutila vročino zelo močno in ni več mogla dnevno hoditi v dispanzer ob najhujši vročini v maju in juniju. V juliju si je opomogla in je znova zastavila s svojim delom za bolnike. Prepričale smo jo, da naj bi delala le dvakrat tedensko. Nekako do septembra se je silila in poskušala. Od oktobra dalje je postajala vedno šibkejša. Tretji teden v marcu je padla v svoji sobi in rentgen je pokazal, da si je zlomila nogo in ni mogla več hoditi. Imela je hude bolečine. Prejela je sveto maziljenje 25. marca in po svetem obhajilu je občutila v duši globok mir. Po zdravnikovem nasvetu smo jo 1. aprila odpeljali v bolnišnico v Railway Hospital. Tam je umrla 2. aprila. Njeni ostanki so bili preneseni v samostan in njeno truplo je ležalo v sobi zraven naše kapele. 3. aprila ob štirih popoldne smo jo po vstajenjski maši položili k počitku na našem pokopališču.“

Pokojno sestro Magdaleno Kajnc smo Slovenci že pred drugo svetovno vojno poznali kot „čudodelno zdravnico“ na misijonu v bengalskem Morapaju, kjer je tisočem v misijonskem dispanzerju pomagala k zdravju, pogosto le z blagoslovljeno vodo, ko ji je zmanjkalo zdravil; zato so jo tankajšnji ljudje tako krstili.

Rojena je bila pri Veliki Nedelji blizu Ormoža. Leta 1928 je odšla v Indijo kot loretska sestra. Novicijat je delala skupaj z materjo Terezijo, ki je bila v začetku tudi članica te družbe, dokler je ni Bog poklical k ustanovitvi svojih sedanjih „misijonark Ljubezni“. Novicijat sta obe delali v Darjeelingu tam pod Himalajo. Pokojna Magdalena je bila potem nastavljena v Morapaju za 11 let, nato se

je vrnila na delo v Darjeeling, potem je spet 20 let delovala v Morapaju, nakar so jo poslali v Asansol, kjer sem jo v družbi s spremljevalcem br. Ivanom Kešpretom SDB že 85 letno obiskal pred šestimi leti.

Pokojna je imela podobno močno ljubezen do indijskih revežev kot m. Terezija, v tem sta si bili zelo sorodni, le da je bila s. Magdalena preprosta žena, dočim je znala m. Terezija „odrniti na globoko“. V nasprotju s svetovno znano in vplivno ter slavljeno m. Terezijo, katera je ob vsem povzdigovanju ostala in ostaja ponižna dekla revežev vsega sveta, je bila s. Magdalena poznana le najožjemu krogu misijonarjev in preprostih Indijcev, a tudi kot izredno uspešna „čudodelna zdravnica“, ki je v skritosti izgorevala za uboge.

Naj ji bo Zveličar, katerega razpelo je tolikokrat poljubila, preden ga je dala v poljub hvaležnim bolnikom, večni Plačnik s poljubom božje ljubezni!

L.L. C.M.

OBLETNICE SI SLEDIJO...

PAVEL BERNIK SDB, Shillong, Indija

Lansko leto 1983 je bilo jubilejno leto „Katoliških misijonov“: 60 let plodnega delovanja. Vsa ta leta so bili „Katoliški misijoni“ zlata nit med rokaji doma in po svetu in med slovenskimi misijonarji. Bili so budilka misijskih zavesti in misijskih poklicev med vernimi Slovenci.

Med zgodnjimi dopisovalci tega lista je bil mlad bogoslovec in potem duhovnik misijonar *Karel Mlekuš*, salezijanec, ki je pridno zaoral v misijonsko ledino na Kasijskih hribih nasproti veličastni Himalaji. Te hribe loči od himalajskega pobočja velika reka Bramaputra in ob njej dolina Assam. Glavno mesto Shillong, ki je tudi središče katoliškega misijona, leži okoli 1.500 m nad morsko višino in le 300 m pod vrhom, ki nosi isto ime. Na Vernih duš dan v letu 1933. je ta misijonar vse prezgodaj podlegel zavrtni bolezni in dokončal svoj tek in boj za razmah božjega kraljestva na teh hribih. Na grobni kamen so mu sobratje napisali „Hraber vojščak Kristusov“ (2 Tim. 2, 3): Lansko leto je torej poteklo 50 let od njegove rane smrti. Za obletnico sem obiskal njegov grob v na novo urejeni skupni grobnici salezijanskih misijonarjev, kjer počiva poleg njega še 30 drugih misijonarjev v starosti med 23. in 89. letom. Naš Karel Mlekuš je dosegel le Kristusova leta, 33, ko ga je On poklical k sebi. Tedaj sem bil salezijanski novinec na Radni pri Boštanju ob Savi. Še se spominjam, kako bridko je zadela novica o njegovi smrti njegove nekdanje tovariše, ki so bili tedaj moji predstojniki.

Dobro leto po njegovi smrti sem mu pa sam sledil v Indijo. To je bilo 12. novembra 1934; letos torej praznujem 50-letnico *odhoda v Indijo*, ki je bila res Koromandija in ne Kasijski hribi. Svoj misijonski poklic dolgujem v veliki meri prav sobratu Mlekušu. Spoznal sem ga po „Katoliških misijonih“ in po „Salezijanskem vestniku“. Ko sem napravil prošnjo za v misijone, so mi predstojniki dovolili izbiro misijonskega polja. Brez obotavljanja sem izvolil Indijo. V mislih sem imel Shillong na Kasijskih hribih. Ker so pa salezijanski predstojniki dobili nov misijon v Južni Indiji in tam odprli nov zavod za vzgojo misijonskega naraščaja, so mene poslali prav tja, več kot 3 tisoč km daleč od Kasijskih hribov. Tam sem dovršil akademske in cerkvene študije in bil posvečen v duhovnika l. 1944. Ker je med vojno in po vojni primanjkovalo misijonarjev na severu, sem bil poslan na pomoč v te kraje. Od leta 1963 naprej sem pa kar tu ostal, najprej v Nagalandu in Manipurju in od 1975 leta naprej tu v Shillongu, ne daleč od groba g. Mlekuša. O njem so mi govorili mnogi sobratje in verniki. Katehist vasi, kjer je g. Mlekuš smrtno zbolel, mi je izročil številko „Krščanskega doma“ ali v njihovem jeziku „Ka Iing Khristan“ za mesec december l. 1933. Na naslovni strani je bilo v velikih črkah natiskano: „V ljub spomin na očeta Mlekuša, nekdanjega urednika „Krščanskega

Salezijanski duhovnik Pavel Bernik je letos dočakal 50. leto svojega delovanja v Indiji. Šel je v misijone zelo mlad, kot 17 letni salezijanski novinec. S svojim formiranjem bogoslovcev je storil velike usluge indijski Cerkvi. Bog mu daj še desetletja dela v Indiji! Rojen je bil leta 1917.

doma“, ki nas je zapustil 2. novembra 1933“. Na zadnji strani je pa bil oglas neke knjigarne s seznamom učbenikov v kasijskem jeziku. Na prvem mestu je bilo omenjeno: Knjiga A za razreda A, B; priredil Oče C. Mlekuš S.C.

Omenjeno številko „Krščanskega doma“ skrbno hranim kot dragocen spomin. Posebej Vam pošljem fotokopijo in slovenski prevod.

Pa še eno obletnico obhajamo letos: *10-letnico, odkar je umrl slovenski misijonar iz Kitajske, msgr. Jožef Kerec*. Tudi njega sem spoznal preko „Kato!iških misijonov“ in pozneje tudi osebno. Ko sem hodil v 3. ali 4. razred ljubljanske klasične gimnazije, nas je obiskal na Rakovniku ta veliki misijonar, majhen po postavi ali z zelo dolgo brado. Ker je on prav tedaj praznoval svoj god na praznik sv. Jožefa, smo se nekateri gojenci zmenili, da mu gremo še posebej voščiti. Potrkali smo na vrata njegove sobe. Ko smo slišali od znotraj odločen „naprej“, nihče ni hotel vstopiti prvi. Ker sem pa bil jaz najmanjši med njimi, so tovariši mene potisnili naprej. Tako sem jaz postal slavnostni govornik in mu voščil kot sem vedel in znal. Zaključil sem voščilo z malo prošnjo: „Gospod misijonar, molite, da tudi od nas kdo postane misijonar!“ Tudi po tem dogodku je poteklo več kot 50 let.

MAJCENOVNO MISIJSKO KRAMLJANJE

(Iz raznih misijonarjevih pisem.)

Zaslužni dolgoletni kitajski in vietnamski misijonar Andrej Majcen SDB, ki zdaj biva v domovini, a je v stalnih in pogostih zvezah s svojimi prejšnjimi misijonskimi delokrogi, za katerih pomoč se tudi pridno zavzema, nam pogosto v svojih pismih kramlja o nekdanjih sodelavcih in razmerah, v katerih sedaj žive in delajo. Zadnje čase nam je posebno veliko pisal v zvezi z desetletnico smrti znamenitega salezijanskega kitajskega misijonarja Joškota Kereca in njegovih ter dr. Janeževih sodelavcev in iz teh njegovih pisem navajamo nekatere za vse zanimive podatke:

Proslava desete obletnice smrti misijonarja Kereca

Medškofijski misijonski odbor je imel 6. marca 1984 v misijonski pisarni teološke fakultete sejo o tej slovesnosti. Dogovorili so se za tale program: v Kerecevi rojstni župniji Pečerovci v nedeljo 12. avgusta popoldne ob treh: Somaševanje, ki ga vodi škof Kramberger s homilijo med mašo. Po maši odkrivanje in blagoslov spominske plošče, ki naj bi vsebovala sledeče besedilo: V tej cerkvi je bil krščen 16. oktobra 1892 Jožef Kerec SDB, misijonar na Kitajskem, apostolski administrator Chaotunške prefektуре. Umrli 27. junija 1974 v Veržeju. Ob desetletnici, Cerkev na Slovenskem. – Sledilo bi predavanje župnika Franca Halasa o misijonarju Kerecu. (Kako je proslava potekla, poročamo na str. 362.)

Na misijonsko nedeljo bo spominska svečanost za Kerecom tudi v Veržeju, kjer bo blagoslovil novo nagrobno ploščo škof Smej. V Murski Soboti bo pa misijonska razstava o Kerečevem misijonskem delu.

Kitajski zdravnik o Kerecu

Dr. Johna Changa iz Chaotunga je leta 1948 sprejel v misijonsko bolnico sam g. Kerec. Štiri leta je deloval ob strani našega dr. Janeza Janeža. Kasneje je v rdeči revoluciji veliko pretrpel, nato pa postal šef kirurškega oddelka podržavljene, nekdanj misijonske bolnice v Chaotungu. Ta doktor v pismu s. Konstantini Sarjaš, ki je tudi delovala v tisti misijonski bolnici, tole pove o Kerecu: „Nasmejanega, dobrega Kereca se še danes spominjam z veseljem. On me je krstil na ime John. Kerec je sezidal veliko šol, bolnišnico, gobavske naselbine, sirotišče ter semenišče. Tudi jaz sem bil zdravnik v njegovi bolnici. Kasneje sem moral nositi težki križ (v preganjanju) in upam, da se bova nekoč srečala v nebeškem veselju.“

O misijonskem zdravniku dr. Janežu in njegovih sodelavcih

Majcen pravi: Prosil sem tudi dr. Janeža, da bi ob tej priliki kaj napisal o Kerecu, pa mi je odgovoril, da je bolj kot kdaj zaposlen,

Andrej Majcen SDB (desni) in Stanko Pavlin SDB, misijonar v Hongkongu. Fotografirala sta se v domovini, ko je bil Pavlin tam na dopustu. Oba sta delovala tudi na celinski Kitajski.

kajti v nekaj mesecih je izgubil dva najodličnejša sodelavca, kamilijanska brata, ki ju je on vpeljal v delo še v Chaotungu na Kitajskem.

Spominjam se še, kako so kamilijanci prišli v Kerecev misijon maja leta 1946. Nosili so redovne obleke z velikimi rdečimi križi na prsih. Poleg Crottija, ki jih je vodil, so bili tudi nekateri bratje kot izučeni bolničarji, med njimi skromni Lojze Pavan. Kerec ga je dodelil v bolnišnico slovenskih sester, da pomaga dr. Janežu. Jaz sem ga včasih srečal tudi med gobavci in pri drugačnih bolnikih. Bil je vedno vedrega duha in neprestano delaven. Iz Kereceve prefektur^e Chaotung je moral po šestih letih tudi on, kot vsi drugi, iz Kitajske in je šel v Hongkong. Kmalu potem pa je začel v Lotungu v Taiwanu ob dr. Janežu v tisti veliki revščini prvih let delovati. Jaz se tega ponižnega in dobrohotnega kamilijanca vedno hvaležno spominjam, saj me je v bolnici v Lotungu prav on pripravlj^al na operacijo, pri njej asistiral in mi po njej pomagal. Koliko sva si imela povedati o tistih lepih, a težkih časih v škofiji mons. Kereca v Chaotungu! Naj v miru počiva!

Na pogrebu tega dr. Janeževega najožjega sodelavca je bilo kar 800 ljudi in 30 duhovnikov. Njegova zadnja želja je bila izražena v besedah: Jezus, pridi! Pokopan je tam med cipresami na griču blizu lotunške TBC bolnišnice zraven dr. Anttonelija in drugih, ki so delali še v Kerečevem misijonu. Tu ima rezerviran svoj kot tudi sam dr. Janež, ki gara in gara kot vedno navita ura.

A dr. Janež ni izgubil le sodelavca kamilijanca Pavana, ampak tudi še drugega kamilijanskega brata Caona. Dr. Janež mi je pisal: „Na hitrico sem ga operiral in dognal, da ima raka; vse sem naredil, da podaljšam življenje temu dobremu kamilijancu, a za mene je izgubljen. (Med tem je tudi ta dr. Janežev sodelavec umrl, op. ur.),

Za Veliko noč mi je prišel voščit tudi Karel, brat dr. Janeža, ki ima hčerko dr. Majdo v Celju na kirurškem oddelku. Izgleda, da imajo Janeževi kar v krvi zdravništvo, ker so vsi izvrstni zdravniki. Govorila sva, kako je dr. Janež pisal o 50 letnic, odkar si je kot zdravniški pripravnik umival roke pred prvo operacijo v maju 1934. Za doktorja je pa promoviral leta 1937. Gledam „Missioni Camiliane“, št. 4. 1984, kjer poroča, da je imel kirurški oddelek lotunške bolnice leta 1983, 20.370 pregledov bolnikov ter 7.536 kirurških posegov, katerih težji so bili večinoma opravljeni po dr. Janežu.

Kaj vse je zraslo v Lotungu od časov tiste prve primitivne operacije l. 1952 v oni stari hišici, ki so jo najeli, ko so prišli v ta kraj na Taiwanu! Zdaj imajo tam, kot berem, 600 postelj, na katerih je ležalo 14.634 bolnikov, se rodilo 2.954 otrok, v tuberkuloznem sanatoriju zunaj mesta na griču jih je 292. Vseh vizit je bilo skupaj s kirurškimi kar 290.498 samo v letu 1983.

NEKAJ OSEBNO MISIJSKEGA

Pod véčer sem šel. Med zastrtimi hišami
in pražene ribice v zraku spod streh
morjé je naročalo bregu med skalami.
Obstal sem pod oknom, odprtim za smeh,
prisluhnil besedam kitare.

Oprosti mi — nisem se mogel nasmehnuti.
Akordi bilí so ubogo srce,
ki ve za ljubezen pod plinskimi dimniki,
kako se ljubezen zdrobi in umre
in nič ne zaceli te rane.

Odšel sem naprej. Z žičastimi ograjami
obdali so tehtno ocenjen zaklad.
„O Bog, Sveti Duh!“ sem zapel med tovarnami,
še zmeraj Ga vabim na tisto pomlad,
ko v Njem vse na novo obstane.

Vladimir Kos

OB JUBILEJIH S. ANICE MIKLAVČIČ

Razgovor misijonarja Stanka Pavlina SDB z njo

Vsem bralcem „Katoliških misijonov“ po slikah in poročilih znana slovenska misijonarka s. Anica Miklavčič je meseca julija 1984 obhajala 50-letnico svojega vstopa v družbo in torej posvečenja Bogu, meseca septembra istega leta pa obhaja 70 let življenja. Njen sodrug v misijonskem delu v Hongkongu, salezijanec Stanislav Pavlin je misijonarko ob tej priliki obiskal in imel z njo naslednji razgovor o njenem življenju in misijonskem delovanju.

Kdaj in kje ste se rodila svojim dragim?

Moj rojstni kraj je Trst, rojstni dan pa peti september 1914. To-rej imam letos 70 let.

Bi nam kaj povedala o prvih letih svojega življenja?

Moja mama je bila doma iz Komna na Krasu, moj oče pa iz Idrije, a je bil zaposlen v Trstu kot finančni uradnik. Gospod ga je poklical k sebi, ko sem bila jaz stara šele dve leti, moja dva brata pa eden šest, drugi sedem let. Težko je bilo za našo mamo-vdovo med vojsko, pa se je z vso vnemo poprijela dela in skrbela za nas. Njeno krščansko življenje, njena pobožnost je imela na nas velik vpliv. Cerkev je bila naš drugi dom in tam sta se vzgajala moja dva brata kot mašna strežnika in kmalu sledila klicu za duhovniški stan, nanj sta se pa pripravljala v škofovih zavodih v St. Vidu nad Ljubljano celih osem let. Ma-mina goreča želja je bila, da bi vzgojila dva sina duhovnika. Vse mo-litve, vse žrtve in vse trdo delo je šlo za to... Pa še hčerko bi rada dala Bogu. Res, ko sem imela šest let starosti, sem šla v zavod šolskih sester v Tomaju pri Trstu, in tam je padlo v moje srce prvo zrno re-dovniškega poklica.

Kako ste do tega poklica končno prišla in zakaj ste izbrali prav kanosijansko družbo?

Lepa so bila tista leta v Tomaju, sestre so me imele rade, in ko sem po šestih letih Tomaj zapustila, je bilo to le radi nekega notranjega nagnjenja do misijonov. V tistih letih se je eden mojih dveh bratov odločil, da bo šel v misijone, in v ta namen je vstopil v misijonsko družbo sv. Frančiška Ksaverija in meni od tam pisal lepa pisma. „Oh, misijonarka bom tudi jaz in bom šla na Kitajsko“. Presrečna je bila moja mama ob tej moji odločitvi in mi s solzami v očeh rekla: „Pojdi, Anica, pojdi z Albinom, da hosta dva misijonarja. Samo eno te prosim, da počakaš do nove maše.“ In tako sem leto dni po novi maši, ki sta jo darovala oba brata na isti dan skupaj, veselo vzela slovo od vsega in vstopila k sestram kanosijankam leta 1934, torej pred 50 leti.

Kje ste vstopila v novicijat in koliko novink vas je bilo tamkaj?

Sestre kanosijanke imajo poseben novicijat za tiste, ki žele v misijone, in ta je v Milanu. Tja sem šla tudi jaz. Vprašali ste, zakaj

sem si izbrala prav kanosijanke; zato, ker so imele te sestre misijone na Kitajskem, tudi v misijonu, kamor je šel moj brat Albin. V tistih letih je bilo povsod mnogo poklicev: več kot 60 novink nas je bilo in tudi izstopila ni nobena. Če kaka novinka ni kazala sposobnosti za misijone, posebno radi pomanjkljivega zdravja, so jo obdržali za družbeno življenje kjerkoli.

Kako ste prišla do kitajskega misijona? Po lastni volji ali na željo predstojnic?

Rekla bi, da po božji volji. Čeprav v naši družbi ni navada, da bi si sestra sama izbirala kraj delovanja, so pa okoliščine in potreba, ki do tega privedejo. Tako so mene poslali prav daleč na sever Kitajske, ker so potrebovali mlado sestro, ki bi poučevala v tamkajšnji srednji šoli angleščino. Seveda sem šla še rajši na Kitajsko, ker je bil tudi moj brat tam. A po prvem snidenju ob prihodu ga 16 let nisem videla več, ker je bil njegov misijon zelo daleč od našega.

Vemo, da ste bili tudi na Japonskem in na Formozi; kako je prišlo do tega in kdaj?

Leta 1952 so morali vsi misijonarji in misijonarke prej ali slej zapustiti Kitajsko, ker je komunistični režim tako odločil. Tudi do nas tam daleč je prišla ta odredba. Z žalostnim srcem smo dale slovo od tistih dobrih ljudi, ki so nas imeli jako radi, a tudi z gorečo željo, da se čim prej vrnemo. 10 sester in 8 misijonarjev nas je bilo skupaj, ko smo kot eni zadnjih zapustili deželo in prišli v Hongkong. Prav tisto leto se je naša družba na vabilo japonskega škofa odločila, da začne z misijonskim delom tudi na Japonskem. Potrebovali so sester, ki bi se kmalu naučile japonsko in začele delovati. „Katera bi šla na Japonsko?“, je nekega dne, ko smo bile dobro razpoložene, vprašala naša provincijalka in čakala na odgovor. Jaz sem takoj dvignila roko, čeprav bolj na pol, ker nisem hotela preveč izstopiti s svojo ponudbo. A provincijalka je takoj pograbila in veselo rekla: „Da, prav ti si za Japonsko, ker dobro znaš kitajsko. Vem, da so na Japonskem kitajske črke podobne japonskim“. Vse sestre so veselo zaploskale. Začele so se torej pripraviti za ustanovitev novega misijona v Tokiju in 8. septembra 1953 smo šle prve štiri sestre tjakaj.

Čeprav sem bila s srcem še vedno v dragi Kitajski, sem bila srečna tudi na Japonskem in se veselo oprijela študija japonsščine, ki ni tako lahka, a mi je zares kitajščina vsaj malo pomagala pri njem. Mislila sem: „Hvala Bogu za to lepo novo misijonsko polje... tukaj hočem živeti in umreti, ko že na Kitajsko nazaj ni mogoče.“ A božji načrti niso naši. Leta 1968 pride na Japonsko naša provincijalka in spet pred vsemi sestrami vpraša: „Katera bi šla na Formozo?“ In to pot sem pa kar odločno dvignila roko in rekla: „Jaz grem!“ A to pot sestre Japonke niso zaploskale, ampak rekle: Dekimasen... dekimasen!, češ da to ni mogoče. A v božjem načrtu je bilo napisano, da bodo kanosijanke imele tudi na Formozi stojanko. In z bogom, lepa Japonska, kjer sem bila 15 let, z bogom, za vedno... Še isto leto 1968 smo šle prve tri sestre na Formozo.

V sredini skupine spodaj je sestra Anica Miklavčič na božji poti Stanley-Karmel pri Hongkongu.

Kakšen je bil vaš misijonski delokrog v tej deželi? In še preje na Japonskem?

Dokler sem bila mlada, je bil moj delokrog vedno šola in mladina, ki se je zelo rada učila angleščino. Tudi petje in glasba sta me vedno zanimala in sem tudi to posredovala. Na Formozi sem bila pa vsa posvečena pastoralnemu delu v naši župniji.

Kaj vse ste delala tako na kitajski celini kot na Japonskem in na Formozi tudi sicer?

Če bi hotela pripovedovati o vsem, kako je bilo na Kitajskem tistih 16 let, bi morala napisati celo knjigo. Vse je bilo pristno misijonsko, tudi pomanjkanje marsičesa. Tam še ni bilo električnega toka. Največ časa sem posvetila poučevanju, po šoli sem hodila po vaseh, obiskovala uboge po kočah, krščevala umirajoče otročiče, oznanjala božjo besedo. Z menoj je bila vedno tudi sestra bolničarka, ki je delila zdravila in pregledovala bolnike. Odhajali sva tudi po hribovskih naseljih, kamor so naju na nosilnicah nosili dobri kitajski možje. Ob nedeljah

pa sem obiskovala uboge jetnike v zaporih, ki so bili pripravljene poslušati besede božje tolažbe. Imeli smo veliko sirotišnico, dom za ostarele in za invalide, posebno za slepe. Vsepovsod sem rada šla, kamor so me klicali, in žrtev me ni bilo strah.

Kako pa na Japonskem? Tam je čisto drug svet. Začele smo z otroškim vrtcem in potem razvijale šolstvo naprej do srednje šole. Japonci so zelo glasbeno nadarjeni in se to pokaže že v otroški dobi. Tako sem imela včasih do 30 učencev klavirja, in nekateri so bili komaj tri leta stari. V šoli sem imela to srečo, da sem pripravila več deklic na sveti krst. Tudi obiski v bolnišnicah so rodili lepe sadove. Japonci so zelo izobraženi, veliko mislijo in mnogo sprašujejo, a je malo spreobrnjenj. Če ne razumejo, ne verujejo. A milost božja tudi tam dela čudeže.

Na Formozi nismo imele šole, pač pa otroški vrtec, v katerem sem tudi pomagala, a moje glavno delo tam je bilo pastoralno v župniji, kjer smo bivale. Krasno delo! Koliko krstov dobrih, preprostih ljudi! Moje največje veselje so bile pa v belo oblečene deklice, ki so nedeljo za nedeljo prepevale med sveto mašo; to je bil lep pevski zborček, ki je vabil ljudi k maši. Še drugega dela sem imela tam res veliko: Obiski po bolnišnicah, pa tiste moje drage jetnice, ki so me teden za tednom pričakovale, da jim prinesem žarek božje ljubezni, me rade poslušale, a tudi spraznile mojo torbico, ki je bila polna kipcev, križcev, rožnih vencev... Začele smo tudi z delom med gorskimi rodovi, pravimi domačini, in to delo je tudi padlo name. Tedensko sem hodila za dva dni sama tja, učila krščanski nauk otroke, ki sem jih zbirala. Tukaj na Formozi sem se res počutila misijonarka, tudi radi revščine in pomanjkanja, ki smo ga včasih trpele, a bila sem presrečna in želela za vedno ostati tam, ne pa v tem velikem mestu Hong Kongu, ki ni zame. A tudi to je bil božji načrt za moje življenje.

Sedaj se nahajate v Hong Kongu, kako se kaj počutite tu?

Najprej naj povem, kako sem prišla sem, ko sem bila na Formozi vendar tako zelo zadovoljna. Župnijsko delo tamkaj se je vedno bolj širilo in terjalo še kako moč iz Hong Konga. Toda naše kitajske sestre tu so vse zaposlene v šolah, ki jih imamo v Hong Kongu veliko. Težko je dobiti mlado, močno sestro, ki naj bi šla na Formozo, posebno radi težave z jezikom, kajti na Formozi govorijo pravo kitajščino, med tem ko v Hong Kongu kantonščino. Tako smo v vseh 12 letih bile na Formozi samo tri in od teh je bila ena zelo stara. Tako so naši predstojniki odločili, da prepustijo našo postojanko na Formozi drugim sestram, ki so želele delati tam, me pa odidemo v Hong Kong, kar se je res zgodilo leta 1980. Prve čase sem bila kar žalostna, ker sem se vpraševala: Kaj bom pač delala tu, ko ne znam jezika, različnega od moje mandarinsčine, in se ga bom tudi težko naučila, ko sem že starejša. Mislila sem: Bom pa molila in vse Bogu darovala...

A ljubi Bog mi je odprl lepo misijonsko delo, ki ga tu nisem nikdar pričakovala. Blizu naše postojanke, kamor sem bila določena, je cerkev sv. Antona, ki jo upravljajo salezijanci. Tja sem se zatekla

V Hongkongu je s. Miklavčič pripravila na prvo sv. obhajilo tri Japončke, s katerimi tu ob njih srečnem trenutku kleči.

in prosila, če lahko kaj pomagam, češ da znam le mandarinščino in japonščino. Gospod Yui me je z veseljem sprejel in mi dejal, da bo tudi zame kar dosti dela. In res so sedaj moji dnevi tako napolnjeni z delom, da nimam časa misliti nase. Apostoliram med starimi, jih pripravljam na krst, jim nosim sv. obhajilo, obiskujem bolnike, tudi reveže, ki živijo pod hongkonškimi nebotičniki. Cel dan sem in tja po Hong Kongu, kamor me kličejo, da nosim mir, veselje in božjo besedo, sedaj tudi celo v tukajšnji kitajščini, kantonščini, ki je sicer ne znam prav govoriti, pa me vseeno razumejo. S starimi sem stara, z mladimi mlada, in to so japonski otroci, ki jih pripravljam na prvo obhajilo in z njimi pojem tudi med sveto mašo v japonščini. Celotri japonske mamice so me prosile, da jih učim kitajščine. Kako lepo: Japonci in Kitajci so si postali spet – bratje v Kristusu. Žalostni spomini na strašno japonsko-kitajsko vojno, ki je terjala toliko žrtev, se bodo počasi zabrisali, in kjer je vladalo sovraštvo, bo zasijala ljubezen...

Zdaj imam pa le še eno željo: da se vrnem tja na kitajsko celino in tam zapojem v poslednjih letih življenja: Consummatum est. Dopolnjeno je, vse je končano! Naj bo tudi to, kar sem v tem razgovoru tu povedala, vse v čast in slavo božjo!

O. JOŽE CUKALE S. J., Indija

Hajka za roparji odkrije brigado . . .

Naš dinamo je postal že v drugič tarča roparjev, ki so strahovali ljudi v trikotu Barujpurja, Bišnurpurja in Thakurpurja. Prvič je naš petkilovatnik izginil pred sedmimi leti. V jutru po tisti kraji so naši mladinci zastražili vse prehode, ker so vedeli za navade tatov. Čez tri dni smo ga našli v skrajnem kotu naših vrtov, varno pokritega z zelenjem . . .

14. marca letos se naša dva psa, sicer tako zgovorna ponoči, nista niti za hip oglasila. Bila sta omamljena in pridno dremala vsak v svojem kotu. Vlomici so spretno izdrli zapahe, ne da bi poškodovali izvrstne Godrej kjučavnice, zagrozili našemu najbližnjemu sosеду z mearskim nožem, če ne bi držal jezika za zobmi . . . Kakih dvajset minut po roparski operaciji sta za počasi se zibajočo rikšo s plenom odšla še zadnja dva in tedaj je naš sosed kljub grožnji obvestil nekaj mož iz okolice in so jo na kolesih vdrli za razbojniki. Kakor David nad Goljata brez sulic in celo brez bambusovih palic!

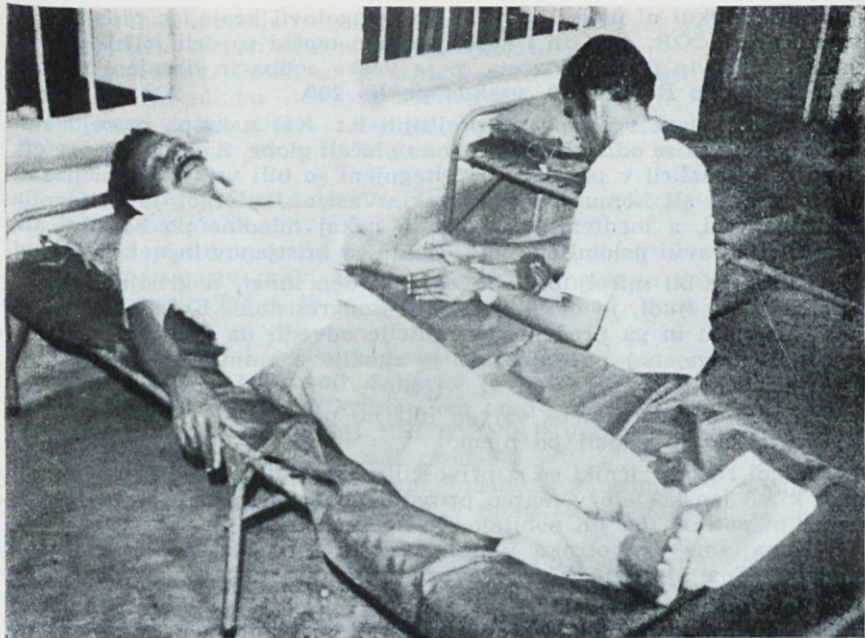
Nekdo je moral zatisniti ušesa in zasloniti oči počasi se zibajoči roparski dvojici, na katero so planili naši fantje, ju zvezali, medtem ko je tretji izginil med grmovje džungle. Nekje v daljavi je izginjala rikša z dragocenim tovorom, vrednim kakih 1000 dolarjev. Bilo je med drugo in tretjo uro ponoči. Luna je bila polna svetlobe, zvezd prav malo, ki so gledale na dva ujetnika, privezana na kol, katera je začela obdelovati množica ljudi, da sem jim komaj obranil, da ju niso zmandrali.

Prišli so nam v pomoč protestanti s svojim jeepom, naložili, ali bolje vrgli enega roparjev na voz, in hočeš nočeš jim je moral kazati pot do prve roparske edinice. Tokrat so bili naši mladinci pripravljeni za spopač. A tudi to pot je šlo kakor po maslu . . .

Četa roparjev je dremala ob zakladih. Našim ljudem se je nudil čudoviti prizor. Zbirka šivalnih strojev, tipkarskih stroji, celo „a welding electric machine“ je slonel ob oknu in sredi vsega naš dinamo! Petorica gangsterjev se je docela prebudila, dva sta ušla in trije so ostali zvezani.

Zgodaj v jutru sem obvestil policijo. Pred enim letom so razbojniki zaklali na tistem kraju policijskega oficirja, zato so skočili organi javne varnosti na noge in vse tri policijske postaje so bile na pohodu in našle nove zaloge ukradenega materijala. Ljudje so se oddahnili, kajti v tistih ravninah so mislili, da je ni moči, ki bi jih rešila iz rok njih, katerim so bili predani dan in noč na milost in nemilost.

Čestitam vam, fantje, dobro ste se odrezali, sem jim voščil, ko sem gostil tiste, ki so tisto noč izpostavili svoja življenja. V njih je skrito veliko bogastva, ki ga počasi odkopavam. Navezani so na svojo faro, na svojo župnijsko skupnost, na svojo krščansko identiteto.

O. Cukale: Dvakrat na leto imamo v našem misijonskem tuberkuloznem centru darovanje krvi, da jo ob operacijah dobe najrevnejši zastoj, kajti je na črni borzi ostudno draga. Na sliki naš vodja centra Jožef Vazhakala prvi daje svojo kri...

Tiste dni se je ustavil neki možakar, ki najbrž niti kristjan ni bil, pred velikim kipom Lurške Matere Božje, ne daleč od kraja –
 'Mati Jezusova,
 hvala Ti,
 Ti nisi kakor božica Kali, h kateri se zatekajo roparji za pomoč,
 Ti nikdar ne zapustiš tistih, ki se h Tebi zatekajo,
 hvala ti, Mati!'

in tej molitvi preprostega moža nimam ničesar dodati, ponavljam jo tudi sam... Nekdo, močnejši od človeka je tukaj na delu!

Zdraha na vasi je zdrava Velikega tedna.

Začelo se je s krajo rib. Stari Mukul ima ribnik, precej velik, in veliko rib, pa to je pravzaprav njegov edini dohodek, brez rib bi umrl od stradeža.

Kopica vaških mulcev je snela nekje veliko mrežo in pričela loviti, ko je bila vas v svojem najtrdnjšem pokoju, med eno in drugo uro ponoči. Z izkupičkom se bodo napili, pametnejši med njimi se malo bolj moderno oblekli. A usoda je hotela drugače. Usoda?

Stari Mukul ni mogel spati in ko je ugotovil krajo, je pričel vpiti na vse grlo: ČOR, Čor! In ljudje, posebno moški so drli iz hiš in nekatere zmikavte prijeli. Pričela se je vaška sodba in obsojeni so bili na težko globo Rs 1200.00, vsakdo po Rs 200.

A mladina ni več tista iz prejšnjih let. Kaj nam pa morejo starešine? Trije so se odločili, da ne bodo plačali globe. Začel se je pretep, ki pa se je razširil v politiko in pritegnjeni so bili vsi, ki so pripadali ali kongresni ali komunistični stranki. Vasica Jiadargot je pritegnila še druge vasi, a medtem je že ostalo nekaj mladine po bolnišnicah, kjer so si zdravili polomljene ude. Mešanica kristjanov in nekristjanov!

Kanaž je bil miroljuben človek in trden kmet, nekristjan. Da bi pomiril svoje ljudi, je odšel k svojim kongresistom. Komunisti so ga zajeli na potu in ga pred nosom policije odvedli na zaslišanje, zahtevajoč od njega, naj pove, kaj se je zgodilo z enim njihovih članov, ki je kradel.

„Zakaj me vprašujete, saj ga niti ne poznam.“
In začelo je padati po njem.

Mladi rdečesrajčniki so si privoščili nasprotnika. Med njimi so bili tisti, ki so lansko leto v marcu priredili nevarno farso in zagrozili sestram in patrom, da jih pobijejo, če ne ustrežejo njih zahtevam.

Kanaž ima dva otroka v naši sestrski šoli. Sta med najboljšimi študenti. Ena njegovih hčerk se pripravlja na možitev.

Po vaseh je završalo. Kje je Kanaž? Zakaj policija ne napravi reda? Levica in desnica si stojita nasproti in oboji so pripravljeni na spopad. Če zapojejo bombe in pištole in če policija poseže vmes? Starši so jeli pošiljati svoje vročekrvne mladince na varno k sorodnikom po oddaljenih vaseh. V župnišče prihajajo vznemirljive vesti in velikonočni teden se je pričel. Veliki Petek ni daleč...

Policija je javila, da je Kanaž v njenih rokah. A le za pomirjenje ljudstva, kajti če završi? Tudi policija ima omejene moči in ni zmerom najčistejših rok...

V resnici je Kanaž že obležal ubit po komunistih na polju, in ko je policija zvedela, da so ga ubili, se je zbala kongresistov in s svojim kamijonom prenesla truplo ubitega dobričine v bolnišnico, ki ga je proglasila mrtvim.

V območju vseh treh policijskih postaj je bil proglašen štrajk. Pešci so bili povečini ženske, patrolirali pa so kongresisti, medtem ko so se pripadniki partije skrili v podzemlje.

„Ste slišali, kaj se je zgodilo?“

„Eden naših vrlih mož je mrtev.“

„Tudi kristjani so sodelovali pri umoru.“

„Kristjani? Morda so bili nekoč. Mi ne verujemo v Boga, mi je izjavil eden odpadnikov, ki je nasilno vdrl v sestrski konvent pred letom dni.“ sem branil. A bilo mi je v resnici težko sredi užaljenih hindu prijateljev, ki so izgubili vaškega voditelja tako tragično.

„Ali dovolite, da imamo večerno pobožnost, ko slavimo Gospodovo Zadnjo večerjo?“ sem vprašal.

Šli so na komisijo in dobil sem dovoljenje. Cerkev Velikega Četrtega je bila polna, a manjkalo je mnogo moških.

A na Veliki Petek se je strnilo na ulice in proti cerkvi toliko ljudi, kot še nikdar doslej v življenju naše župnije. Nosili smo po veliki cesti težak križ... Vsi smo čutili težo Velikega Petka. Kongresna mladina je ob cesti budno pazila, da se ni med procesijo vtihotapil Judež...

Spreobrnjenje hindujcev se je s tem spet zavleklo, morda za celo stoletje. Morda?

Hudič je ubijavec od začetka...

V Medžugorju pravi Marija: Treba je moliti in dajati miloščino. A to ni dovolj. Treba se je postiti. Pater Gabrič, vem, se posti vsak petek ob kruhu in vodi...

Kako je že rekel tisti duhovnik iz Moskve, ki se je razgovarjal z oporečnikom Saharovom? Saharov je hotel, da svet obnovi proces proti Stalinu in njegovim kriminalom pred internacionalnim forumom.

„Da. A ne pozabite! MI VSISMO KRIVI.“

Solženičin se približuje isti resnici.

Na misel mi prihaja eden komunistov, s katerimi smo hodili 1941 na potu iz Zaplane proti ravninam Vrhniko. V pijanosti mi je zaupal:

„Jože, jaz sem komunist.“

Njegova mati me je rotila, naj se zavzamem zanj, ker je njen Stanko pustil Boga in zašel.

„Jaz imam raka in ne bom dolgo. Stanko pa je Tvoj prijatelj.“ Zares mi je prišel igrat vijolino ob moji novi maši. Čudovito jo je igral. Tistega sprehoda ne bom pozabil. Potem je izginil v gozd.

„Veš, ko sem bil študent na gimnaziji in kasneje na rudarskem oddelku študiral inženjerijo, sem stradal, da se Bog usmili. Nihče mi ni prišel na pomoč, razen partije...“

Padel je kot komisar v Beli Krajini pod nemškimi krogliami.

Večkrat mislim nanj. Pota so naju ločila. Bila sva in ostala do smrti v dveh različnih taborih. Mostovi med nama so bili podrti, človek jih ni zmoget več zgraditi. Samo milost Gospodova zmora, kar ni mogoče človeku.

MI VSI SMO KRIVI!

Bratje iz Taize so postavili šotor in taborijo med nami.

Pred desetimi leti sem jih srečal prvič. Bila sta dva brata, brat Frank in Mihael. Ostala sta pri meni teden dni. Zadnjič se pa oglasi pri meni br. Frank, ki je nekak njih predstojnik za Kalkuto in Bangladeš s prošnjo, da bi rad odprl Taize sekcije v naši fari. Naš škof Linus je bil takoj pri volji, jaz pa neizmerno vesel. Zdaj so med nami že več kot mesec dni in se kar dobro počutijo v skromni podružnici Mandir sv. Jožefa.

Brat Shaymal je zdaj predstojnik. Čutim, da žive evangelij globlje kot jaz. Kristus stopa po njih vame in v naše farane v vsej svoji evangeljski dimenziji. Smo zares v velikem pričakovanju.

Prisrčno pozdravljeni, bratje velikega brata Kristusa, ki se učlovečuje v br. Rogersu in njegovi kontemplativni skupini!

DRAGOCENE VESTI IZ ZAMBIJE

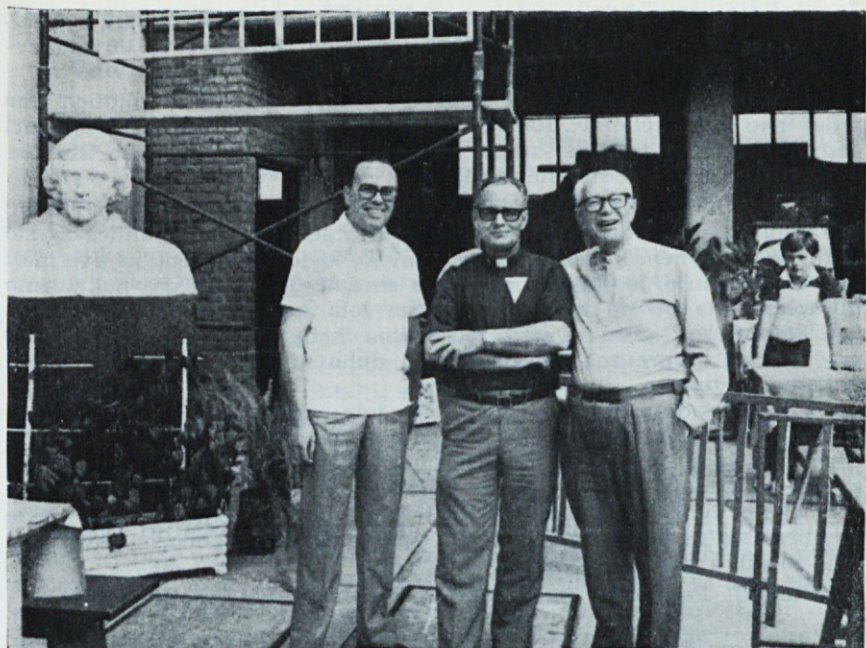
Napisal o. LOVRO TOMAZIN S.J., Lusaka

DUHOVNE VAJE IN PODOENO. Po vrnitvi s počitnic sem imel več duhovnih vaj za laike, dvo ali tridnevne. Največ po župnijah; nekaj teh je bilo še v sklopu Svetega leta, tri skupine pa so prišle v Dom duhovnih vaj, čeprav še ni skončan, zato so morali ležati na tleh in si sami kuhati. Poleg teh sem imel nekaj enodnevnih rekolekcij in konferenc za različne organizacije ter voditelje Malih krščanskih občestev.

POMOČ PO ŽUPNIJAH. Letos je še večje pomanjkanje duhovnikov kot prejšnja leta v naši škofiji. Večje število duhovnikov je zapustilo škofijo; nekateri za stalno, drugi začasno: počitnice, nadaljni študij, eden se je pa preselil v večnost, Stanislav Novicki; bil je v Matero in je pomagal Grošlju v Kizito-Lilanda. Zato je razumljivo, da moram pomagati po raznih župnijah. Tri mesece sem za konec tedna hodil v Katondwe, kjer sem se po enajstih letih srečal s svojimi bivšimi farani. Povsod je bilo srečanje veselo in prisrčno; vabili so me, da naj pridem za stalno k njim. Vsakokrat sem imel na petih postojankah spovedovanje in sv. mašo. Versko stanje tam je na splošno revno. Jezus bi skoro gotovo ponovil svojo tožbo: „Ljudstvo se mi smili... žetev je velika, delavcev malo... prosite...“ Nekatero Cerkev, ki smo jih v tistih časih zgradili, so v mizernem stanju: šipe razbite, vrata razjedena od belih mravelj, stene umazane... Stare so od 12 do 15 let. Potrebujejo poprave in obnovitve, pleskanja... Ob vsem tem se mi je zastavilo vprašanje: „Kakšen smisel ima, da nekdo neke misijonsko-pastoralno delo dobro zastavi... zgradi potrebna poslopja... potem pa ni nekoga, ki bi tisto zastavljeno nadaljeval in vzdrževal!“

Pa saj to je problem v celi naši škofiji: pomanjkanje kolikor toliko enotnega misijonskega pastoralnega delovanja (vsak dela po svoje) ter pomanjkanje kontinuitete (novi na novo začne). Upajmo, da se bo stanje z novim nadškofomboljšalo. Začeli smo s sestavljanjem nadškofijskega pastoralnega sveta, ki naj bi koordiniral in dajal smernice za celotno škofijo.

Trije naši so odšli: Janez Mujdrica 19. maja in Jože Grošelj v začetku julija. Oba sta šla v Slovenijo na oddih, septembra po bosta šla v ZDA na tretjo probacijo. Odsotna bosta približno eno leto. Tako je Janez Mlakar ostal sam v Chelstonu in v Kizito je prevzel Alojzij Podgrajšek. Jaz sem najprej pomagal v Chelstonu, a ko je Grošelj odšel, me je provincijal naprosil, naj pomagam v Kizito, ker tam je pomoč bolj potrebna. Sredi julija je odšel še Radko Rudež na počitnice. Ta se je skoro poslovil iz te solzne doline. Imel je huč malarični napad, prepeljali so ga v bolnico in cel teden ni nič jedel in je bruhal. Zdravniki so že obupali in Radko je uredil svoje račune z Bogom in ljudmi, pa se je nepričakovano zaobrnilo in ostal je pri življenju. Hvala Bogu! Povabljen sem tudi na nekatere druge župnije, da tam mašujem in pridigam, in tako imam priliko, da se spoznam z večjim številom lu-

Ko je bil nazadnje o. Tomažin v Argentinini, je lepo vodil misijonsko tombolo; tu z Marjanom Lobočo in urednikom KM na tombolskem prostoru (Foto Tomaževič).

saških vernikov, kar koristi meni in njim za bodoče in sedanje delo pri duhovnih vajah in za Marijološko delo.

NADŠKOFIJSKI MARIJANSKI ODBOR: Sem še predsednik. Število članov je naraslo; sedaj so zastopane skoro vse župnije iz Lusake in okolice in sicer predsedniki in tajniki župnijskih svetov, kakor tudi laične organizacije. Imamo mesečni sestane. V naglici smo organizirali posvetitev škofije Marijinemu Brezm. Srcu. Kot znano, je papež pisal škofom, da bo on 25. marca posvetil svet Marijinemu B. Srcu, in jih povabil, naj oni isto naredijo po svojih škofijah; a naš škof o tem ni ničesar vedel. Mi smo imeli za isti datum – 25. marca – zborovanje ACIES – Marijine Legije, ko oni obnovijo svojo posvetitev Mariji. Nadškofa sem povabil, naj se nam pridruži in posveti škofijo Mariji, kar je rad sprejel, imel krasno pridigo o Mariji in izvršil posvetitev. Povabil sem tudi duhovnike iz Lusake; zbralo se je okoli 3.000 vernikov, večino so seveda bili legionarji. Sedaj se trudimo, da bi se ista posvetitev vršila tudi po župnijah, a za enkrat ni veliko odziva, ker so župniki preveč zaposleni. Po vrnitvi smo tudi izdali tri številke Marijanskega vestnika („Marian News Letter“) v 3.000 izvodih. Po sili razmer sem moral prevzeti uredništvo, kar da precej dela nekomu, ki nima smisla in ne izkušnje za pisanje.

Te dni pripravljamo letno vseškofijsko romanje k Mariji v Chelstonu, ki bo 4. avgusta. Na romanje se bomo pripravili z devetdnevno, ki se bo v glavnem molila po Malih krščanskih občestvih.

MARIJINA LEGIJA: na področju mesta Lusake in okolice ima sedaj nad 3.000 članov. Razdelili smo jo na štiri CURIAE (na štiri področja). Tako je sedaj njeno delovanje boljše organizirano, duhovnost se pogloblja in število raste.

ZIDAVA DOMA DUHOVNIH VAJ IN MARIJINEGA SVETIŠČA. Prva stavba doma duhovnih vaj, ki obsega štiri skupne spalnice za sto ljudi, je v glavnem končana. Drugo stavbo, ki je namenjena za dve mali dvorani, kuhinjo, jedilnico, pisarno in shrambe, ravno sedaj pokrivamo in upamo, da bo do konca letošnjega leta končana. Po dogovoru z nadškofom sem pisal dvema redovnima kongregacijema v Evropi s prošnjo, da bi prevzeli upravo Doma duhovnih vaj. Odgovora še ni. Čakamo in upamo.

Glede gradnje Marijinega svetišča tole: končno se mi je posrečilo dobiti dva inženirja, ki bosta naredila inženirske načrte za svetišče. Načrti so že v delu. Cena je sorazmerno zmerna. Imam tudi dobrega gradbenega mojstra, ki je dober katoličan in prostovoljec. Zaposlen je pri nekem velikem gradbenem podjetju, a ob prostem času rad pride na stavbišče in je že vse razmeril. Upam, da bomo koncem letošnjega leta začeli z gradnjo kriptе...

Rojaki! Podpirajte naša prizadevanja s svojimi molitvami!

Misijonar Tomažin s svojo mamo, dvema sestrama in bratom pred povratkom v Zambijo.

Pismo iz Zaira prijateljem

Dr. ALOJZIJ SNOJ SDE, Lubumbashi *

Sredi februarja, ko se pekoče afriško sonce nad nami prevesi na severno stran, vem, da se je napotilo k vam. Le kdaj pa kdaj mi misel kradoma uide za soncem tja proti severozahodu. Le redkokdaj, pravim, kajti tolikim dolgujem besedo, dve; zahvalo, pozdrav, čestitko, pa mi pero nikakor ne steče izpod rok in ne beseda z jezika. Ko mi pozno zvečer opice po drevju nad oknom godejo uspavanko čudne sorte – saj se zanje začenja nočna svadba, ali ko me zjutraj zbudi zvonko gostolenje najrazličnejših ptic, ki jim ne vem imen, a jih je videti prav tako lepo kot poslušati, se spomnim tudi vas. Mislim si: „To bi morali videti in slišati moji prijatelji; starejši, ki co mi odsvetovali hoditi v Afriko in bi me s svojimi izkušnjami skoraj prepričali, saj vsi skupaj nismo vedeli, da je v Afriki tako lepo... To bi morali videti in slišati mladinci, ki me posamično ali skupinsko sprašujejo, kakšen je moj misijonski delavnik, pa otroci, ki se mi oglasijo iz najrazličnejših veroučnih šol širom domovine, da me pozdravijo, opogumijo in mi povedo, da tudi oni kaj žrtvujejo za moje zamorčke, pa čeprav morda samo kakšen bombon ali žvečilni gumi... In toliko drugih sladkih misli se mi sproži v takih trenutkih. Rad bi vam jih posredoval, a me dolžnost kmalu pokliče sedaj sem, drugič tja in mi misli razblini siva in težka afriška resničnost, ki pa tudi edina daje smisel mojemu misijonskemu delu.

Ko človek pride v Afriko, misli, da bi bil sposoben napisati o njej roman. Po nekaj mesecih se čuti sposobnega napisati le kakšen članek in čez kakšno leto ugotovi, da ve komaj kaj o njej. Toliko stvari se zvrsti pred njegovimi očmi, ki jih dojema le površinsko, njihov pomen in globina pa ostajata zanj skrivnost. Afričan jih dojema mnogo globlje, a njegovo razumevanje je zasenčeno s praznovrjem. Tudi odrasli novokrščene se mahoma le-tega ne more otresti. Če sprejme vero v dobrega Boga Očeta, še naprej verjame tudi v moč umrlih prednikov. Samo to ne bi bilo v nasprotju s krščanstvom, če ga to ne bi pri vsakem početju begalo, češ, da se zdaj predniki maščujejo nad njim, drugič pa zopet veselijo njegovega dela. Verjame tudi v moč čarovnikov, ki so največkrat resnično prekletstvo sebi in tistim, ki se k njim zatekajo.

Dogaja se, da starši otroka, ki ne uboga ali se jim kako drugače zameri, začno dolžiti, da ga je kdo začaral ali obsedel. V obratnem primeru se zgodi, da otroci podobno dolžijo starše, posebno stare in betežne. Posledice za takega domnevno uročenega človeka so strahotne: izpostavljen je maščevanju vseh in zavržen je kot nekdo, ki je kriv nji-

* Čujemo, da se je ta misijonar moral vrniti v domovino, da predava na fakulteti katehetiko.

hovich boleznih, nadlog in smrti v okolici. In nadlog ne manjka in tudi smrti ne.

V naš dispanzer prinesejo npr. na smrt bolnega. Sestra ga pregleda in mu da zdravila. Domov grede se zaustavijo še pri vraču, ki utegne biti tudi čarovnik. Ne zaupajo le misijonarjem in ne le zdravilom, kakor ne zaupajo le vračem in se tudi bojijo njihovega vpliva. Da pa se ne bi zamerili sorodnikom, se poslužijo obojega in največkrat vrač, na katerega so se obrnili, tudi resnično povzroči smrt.

Nekega dne se ustavim v dispanzerju. Oče s štiriletno bolno hčerko v naročju prisede k meni, da bi ga zapeljal domov. Salezijanska sestra bolničarka mu ob slovesu potisne v roko vrečko mleka v prahu in nekaj zdravil, meni pa prišepne, da bo to za dva druga njegova bolna otroka in za ženo, kajti za dekletce, da je že vse prepozno. „Kolera!“ – dojamem.

Vsi otroci so lepi, v njihovih očeh se lesketa lepota nebes in iz njih odseva čistost njihove duše. Posebno so lepi črnski otroci, lepi tudi, ko se prek njihovih temnoživih oči že spusti smrtna koprena, kakor tej deklici. Peljem ju domov in vem, da se peljem za pogrebom in tesno mi je pri srcu. Oče doma poišče nekaj strohnelih desk – za krsto... Smrt je v Afriki kljub skrivnostnosti le obrabljena vsakdanjost.

Pokopa ni brez žalovanja in po bantuških izročilih se dobro ve, kdo vse mora priti na žalovanje in kako naj to poteka. Če kdo od tistih (sorodnikov, sosedov...), ki bi morali priti, ne pride, pade nanj sum ali tudi obtožba, da je on kriv dotične smrti. Tako se vrstijo uroki, negotovosti, strah in maščevanje.

Ničesar črnci bolj ne obožujejo kot življenja. Prenašanje življenjske moči na svoje potomce, to je menda njihova edina filozofija, katere se tudi zavedajo in so nanjo ponosni. Zato je rojstvo vsakega otroka velik dogodek za starše, za družino, za pleme. Toda tudi rojstvo ostaja le banalnost, ker se ga veselijo predvsem zaradi povečanja družine, plemena, zaradi povečanja življenjske in tudi ekonomske moči. Deklice so v tem smislu vir boljšega dohodka za družino, saj jim dote ne bo treba dati, temveč bo oče ob svojem času od ženina prejel za hčerko primerno nagrado, včasih že celo, ko je ta še otrok.

Tudi jaz sem se tokrat nekoliko spustil v filozofijo, kakor da vam ne bi imel napisati prav nič drugega. Zato naj vam le omenim še par drugih novic.

Kot že prenekaterokrat, so učitelji in profesorji zaradi tragi-komično nizkih plač v zadnjem času v nenehnih stavkah, mladina pa je na ulicah. Neredom ni ne konca ne kraja. Prišlo je tako daleč, da je policija v naši srednjetechnični šoli streljala na dijake. Nekaj časa so bile šole tudi zaprte. Oblast dolži Cerkev, češ da podpira stavkajoče. To nam je kvečjemu lahko v čast, če je in ker je Cerkev na strani revnih. Toda kdo se bo z rogatim bodel? Nekaj misijonarjev je policija posebno

zasledovala in so že ali še bodo izgnani. En salezijanec je že odšel, dva, ki sta trenutno v Evropi, se ne smeta vrniti in drugi so še na spisku.

Da bi videli, koliko je tukaj mladine na ulicah, ne samo v času stavk! 50 % prebivalcev je mlajš.h od petnajst let. Če v nedeljo pri drugi maši naštejemo 1200 mladine, ne da bi se ozirali na „drobiž“, ki polni vse kotičke cerkve ali se drži mladih mamic na prsih ali na hrbtu – to je v moji župniji samoumevno. Ali to res ni nič posebnega?

Ker sem se doma ob dobrih mojstrih nekoliko izuril v barvanju cerkvene strehe in pleskanju notranjščine, smo se tudi tukaj na župniji že odločili, da postopoma naredimo isto. Kljub težavam z materialom se mi je že posrečilo nabaviti barvo za pločevinasto streho, ki se ji precej „vidi skozenj“. Morda bo pa le šlo tudi tukaj. Seveda, ljudje sami kaj takega ne bi zmogli nikoli. Medtem ko bi hranili denar za kilogram barve, bi cene bolj hitro rasle kot njihov skromni prihranek. Čez eno leto bi je verjetno mogli kupiti le še pol kilograma. Torej nam babilonska izkušnja ni zmešala samo jezikov, temveč tudi računico.

Velika noč je na vratih. Prav zato sem se siloma iztrgal iz mojega vsakdana, da bi vam ob našem največjem prazniku posvetil iskreno in hvaležno misel s srčno željo, da bi vas moč vstalega Kristusa napolnila z upanjem, saj v črnino naših dni vnaša pramen svetlobe, slabost odeva z močjo, trpečim in obupanim sprošča telesne, duševne ter duhovne okove.

Zamorska vas.

SPET V MANAMBONDRO

Piše JANEZ PUHAN CM, Madagaskar

Mesec dni je, kar sem tukaj, že zopet tako v našem vsakdanjem malgaškem življenju, da se mi zdi bivanje doma že nekaj zelo zelo daleč. Sicer pa me ljudje ne pustijo, da bi se vdajal domotožju. . .

Pa začnem po vrsti.

Potovanje je danes tako nekaj enostavnega, da tudi s kontinenta na kontinent preideš mimogrede. Ko smo se tisto jutro bližali Madagaskarju in sem globoko spodaj zagledal obrise obale, me je spreletelo neko čudno čustvo, kot takrat, ko se bližaš domu, pa vendar ne povsem tako. Na letališču je treba izpolniti še več papirjev kot pred leti. Srečo imam, da je tu mlada policistka, moja nekdanja župljanka, ki mi vse uredi. Bolj kot drugod, je danes na Madagaskarju potrebno, da imaš kje poznane ljudi. Zdravila, ki so jih v glavnem poslale sestre iz Pariza, so šla srečno skozi carino. Za druge reči pa so mi zasolili kar za 600 dolarjev carine. Pravim si, da zaradi tega „krivičnega mamona“ ni vredno izgubljeni poguma, da ne bi človek še kaj dobrega storil.

Naše misijonarje najdem žive in zdrave, razen Petra Opeka, za katerega je že zadnji čas, da gre na „generalno popravilo“ domov v Argentino. Z našim škofom se srečam neke na poti, ko gre na sestanek. Objema me dolgo in pristransko, kar je za Malgaše, ki skrivajo svoja čustva, kar nenavadno. Vesel je, da sem se vrnil. Takoj me vpraša, če sem kje staknil kakšnega misijonarja. Nekaj upanja je, mu pravim.

Ta malgaški telefon! To je tisti brezžični, od ust do ust. Kako naglo so moji župljani zvedeli, da sem že v Vangaindrano, samo še 60 km od njih! Ker so ceste na vse strani iz Vangaindrana pretrgane, moremo slovenski misijonarji le z motorji do svojih postojank. Pri veliki reki – jezeru, 30 km od Manambondra, kjer je brod pokvarjen, so me čakali. Okrog 50 se jih je pripeljalo naproti z edinim kitajčevim tovornjakom, ki ga Manambondro premore. To je vpitja in veselja, ko se moja piroga (čoln) približuje obali. „Joj, kako se je zredil, postaral se je, plešast je postal. . .“ so vseprek komentirali. Potem smo se podali na pot. Oni spredaj s kamijonom in pesmijo, jaz za njimi z motorjem. Pred klancem v vas me pošljejo naprej. Ko privozim v vas izza ovinka, me sprejme ploskanje in rajanje. Vsi mi grabijo roke in vse vpije: dišeče so, dišeče so. Smejati se moram. Prepustim se toku. Kar nek šok doživim, ko vidim to množico otrok in mladine okrog sebe: glava pri glavi. V Sloveniji sem pogrešal otroke: malo jih je bilo po naših ulicah, po naših cerkvah. Ne vem, zakaj mi kar naprej rine na površje misel: tak je bil Kristusov slovesni vhod v Jeruzalem na cvetno nedeljo.

Naslednji dan je vnebohod. Naša nova cerkev se napolni. V imenu župljanov me pozdravi predsednik. Zahvali se staršem in slovenski Cerkvi, ki so me pustili nazaj. Sveto prisluhnejo moji besedi, ki zopet išče malgaški izraz. Prasnejo v smeh, ko se mi ustavi.

Popoldne pridejo vaški poglavarji in „državni oblastniki“, da mi

Otroci iz Ranomene, kjer v teje mizarnici „fifilari“ laični misijonar Janko Erjavec.

rečejo „tunga šua“, dobrodošel. Mladina je pripravila program za razvedrilo, da bi lažje pozabil tisto, kar sem zapustil, kot pravijo.

Potem pa kar preplah, ko zvedo, da sem obležal. Isti večer me je zagrabila malarija, tudi za dobrodošlico. Prav neprijeten občutek, ko si sam, trese te in zgubljaš zavest. Basal sem se z zdravili in tri dni kahal vročino. Ljudje so bili prepričani, da me je vrglo prehudo domotožje. Začeli so mi prinašati riž in kokoši, da prehod od evropske kuhinje na malgaško ne bi bil prehud.

Tako sem spet med svojimi. Prejšnjo nedeljo sem bil na južni podružnici (40 km peš). Veselje in skupno kosilo vseh kristjanov. Nazaj grede so reke narasle, da smo komaj nekatere prebredli.

Kaj sem našel po enoletni odsotnosti?

Krščanska občestva so še živa, čeprav je nekaj mlačnežev omagalo. Društva so bila kar delavna. Tudi pouk verouka je bil reden. Morda bomo ob božiču krstili odrasle. V dveh poganskih vaseh so se mladi ob nedeljah začeli zbirati k molitvi. Nekaj deklet mi je reklo, da mislijo na redovniški poklic... Vse to daje upanje in pogum.

Na drugi strani se je pa življenje precej poslabšalo, postalo še bolj trdo. Ljudi pestijo bolezni, zdravil pa ni nikjer. Jaz sem trenutno edini „odrešenik“ z zdravili, ki sem jih prinesel. Oblegajo me od jutra do večera. Edino še v cerkvi imam mir, ker sem jim strogo zabičal, da me tam ne sme nihče iskati. Otroško zaupanje imajo v moja zdravila. Samo ena tableta dela čudeže. Sicer so nam pa zdravniki na tečaju v Lyonu dopovedovali, da dostikrat zdravnik zdravi ravnotako z zaupanjem in vero, ki jo ima pacient v njega, kot z zdravili. Vendar brez zdravil ne gre. Snoči sem bil že v postelji, poslušal sem prenos

tekme Francija-Španija, ko mi razbijajo po oknu. Odprem vrata. Pred mene postavijo fantiča, vsega v znoju, iz nosa in ust mu lezejo gliste. V takšnih situacijah moraš biti učinkovit. Največkrat so gliste in malarija skupaj gotova smrt za otroka.

Trdo življenje prinaša tudi kriminal med malgaškega človeka, ki je slovel po svoji miroljubnosti in spravljivosti. Zdaj uboj ni več redkost. Pred nedavnim je katoliške vrste pretresla novica, da so „neznanči“ na zverinski način ubili kanadskega brata, ki je bil administrativni tajnik malgaške škofovske konference. Nekateri so mnenja, da gre za politični uboj. Brat je bil namreč zelo znana osebnost.

Včeraj, ko je bil državni praznik, jih je kar veliko „vozilo barko“ po vasi in nekaj kosti so si polomili. Sveto sem sklenil, da bom s pomočjo športa poskušal vsaj nekatere mlade odtegniti pijači in mamilom. Seveda bo odvisno od tega, če bomo mogli dobiti športne rekvizite. Ena žoga stane v Tananarive okrog 60 dolarjev.

Zdaj med počitnicami bomo z mladimi pripravili kakšne igre. Res škoda, da se domači prosvetni delavci na tem področju ne zavzamejo bolj. Do neke mere jih razumem: polna hiša otrok, plača pa nizka.

Več časa sem tu, bolj razumem te ljudi. Vendar jim kar naprej dopovedujem, da so si v marsičem sami krivi revščini. Toliko sem že njihov, da jim lahko povem bridko resnico o njih in njihovi mentaliteti. Seveda vse to še nič ne spremeni. Potreben je čas in načrtna vzgoja. Mislim, da ima mladi malgaški narod zgodovino še pred seboj.

Ravnokar sva z Radotom odpeljala Petra na farafangansko letališče. Odhaja na zaslužen dopust. Zjutraj pri maši je krstil še 64 otrok. Rado bo ostal sam v Vangaindrano. Povsod smo po eden sam.

Priporočam v molitev naše kristjane, posebno še sebe, in prisrčno pozdravljam.

Pripomba uredništva: Došli Peter Opeka nam je povedal, da se je moral iti Puhani zdraviti v Tananarive, tako močno ga je napadla malarija.

Malgaša pred hišo...

MALGAŠKO POBRATENJE

Piše JANKO SLABE, Matanga, Madagaskar

Danes popldne smo zalivali betonski venec pri zvon'ku. Komaj sem pripelzal na vrh, že me je neka žena prosila, da ji posodim bat za stopanje riža. Zlezal sem dol in ji ga dal.

Ponovno po ogrodju na vrh zvonika, ko je prišla liturgična skupina, da bodo pripravili program za jutrišnjo mašo. Še enkrat na tla, da sem jim dal kredo.

Nisem še bil četrť ure pri delavcih, ko pride neka žena: „Rada bi govorila s teboj“.

„Kar tukaj povej, kaj hočeš“, sem bil že nejevoljen, da moram spet dol.

„Gre za resen pogovor“, je pojasnil katehist, ki je že vedel, za kaj gre. „Moram iti v župnišče!“

Slabo voljo sem zagnal na severni strani zvonika na tla, sam pa sem se spustil na južni, da me ja ne bi spet prišla, ko pridem dol.

„Moja hčerka bi se rada pobratila s fantom iz plemena Betsileo. Ker je krščena in pri skavtih, noče poganskih običajev. Vendar pa si želi nek viden znak prisege zvestobe, ki bi bil dopusten krščanstvu. Prišla sem vaju vprašat (mene in katehista), kako naj stvar uredimo.“ Bil sem v zadregi. Poganskega obreda pobratenja (fanange, fatidra) še nisem doživel. Prav tako še nisem slišal, da bi to delali kristjani. Razmišljanje mi je tako vrelo po glavi, da tudi govoriti ne bi mogel tako hitro, kaj šele pisati.

* * *

Eno izmed osnovnih načel, ki se jih držim pri misijonskem delu, je, da ne smemo zavreči nečesa, dokler ne najdemo boljšega nadomestila. Če so namreč stari običaji teološko dobri ali slabi, so bili postavljeni s pozitivnim namenom, da bi v življenju ljudi vladal nek red. Gre za socialno uredbo.

Pobratenje je po svojem bistvu globoko krščansko. Dva človeka, lahko poprej čisto tuja med seboj, se zavežeta, da bosta živela polno sorodstvo in zato tudi njune družine. Fant in dekle, ki bi se sicer smela poročiti, skleneta bratovstvo in s tem povesta, da gre tu za ljubezen brez kakršnekoli seksualne privlačnosti.

Pri tem gre za absolutno medsebojno zvestobo in pomoč „v dobrem in slabem“, kot rečejo oni, ter prav tako brezpogojno pripravljenost odpustiti kakršnokoli napako. Ne pobratijo se kar tako, pač pa prej dobro premislijo, ali mi bo moj novi sorodnik res zvest do groba in tudi ali ga imam jaz tako rad, da me ne bo nobena njegova beseda ali dejanje užalilo in odvrnilo od njega. Sam večkrat s tem vzporedim krst, ko Boga sprejmemo za očeta (aba) in Jezusa za najstarejšega brata (zoky).

Kako in zakaj do tega sploh pride?

„Naši dve rodbini nista bili v nobenem sorodstvu. Pa je naš glavar

v davnini zgubil zlato verižico. Nekdo od njihovih jo je našel. Pri sebi jo je zadržal toliko časa, dokler ni zvedel, čigava je. Vrnil jo je. Naši predniki so rekli: „Tega ne bomo nikoli pozabili. Dajmo, pobratimo se!“ Tako mi je razlagal eden od prijateljev.

Drugi pa mi je razlagal takole: „Stric mojega očeta in že pokojni gospodar tele hiše sta na zahodu Madagaskarja skupaj prekupčevala živino. Postala sta velika prijatelja, zato sta se pobratila. Čeprav smo daleč narazen, to zvezo še zmeraj vzdržujemo. Moj brat, ki hodi v mestu v šolo, pri njihovih sorodnikih stanuje. Oni pa ob vsaki lakoti, ko ne pridelajo dovolj riža (suša, povodenj itd.), pridejo v največji stiski k nam ponj.“

Fante sem vprašal, kaj se zgodi, če se tako prijateljstvo ohladi in bi se sorodstvena vez pretrgala.

„Še nismo slišali, da bi do kaj takega prišlo!“

„Kaj pa njihovi otroci in vnuki? Oni si najdejo novih prijateljev in se za očetove morda ne zanimajo?“

„Vedeti moraš, da tu ne gre za golo prijateljstvo, ampak za sorodstvo. Ko se dva pobratima med seboj srečujeta, tudi njihovi otroci navezujejo medsebojne stike. Vsaj v važnih življenjskih dogodkih, kot so veselje (rojstvo, obreza), žalost (smrt) ali pa v veliki stiski in nesreči, ta medsebojna vez ostane najmanj s formalnim obiskom, četudi čustvena navezanost preneha.“

Običajno do pobratenja pride med ljudmi na istem socialnem položaju, ker se bolj pogosto med seboj družijo. Obenem si oni lahko ljubezen bolj enakovredno vračajo.

* * *

Kristjani sami poganski obred pobratenja odklanjajo. Vse do sedaj še nisem ugotovil, zakaj. Treba je torej najti neko novo obliko. Spomnil sem se na zaobljube, ki smo jih napravili v semenišču pred diakonatom, ko smo pred svetim pismom prisegli zvestobo duhovništvu.

Ženi sem razložil, da naj ob kratki molitvi prosita Boga za pričo, da si bosta zvesta do smrti kot brat in sestra. Ni bila zadovoljna:

„Želim, da sta tudi vidva navzoča.“

„Dobro, prideva ob petih, ko končamo z delom.“

V hiši je bilo že veliko ljudi: štirje fantje Betsileo kot priče Mauricu, ki se bo pobratil, Seraphine, ki bo odslej Mauricova sestra, njena mama, glavni predstavniki njenega moškega sorodstva in veliko mladine.

Pozdravil je rodbinski starešina. Katehist je že po najini navadi odgovoril na pozdrav.

Starešina je nadaljeval: „Že dolgo let smo fanta in dekle pregovarjali, da bi se pobratila po narodnem obredu. (Nekateri v rodbini še niso kristjani). Nista in nista hotela, češ da sta kristjana. Vendar bi le radi nek zunanji znak, da bosta odslej brat in sestra in ne fant in dekle. Zato smo poklicali vaju kot cerkvena predstojnika.“

„Vaše povabilo naju veseli, ker je znak vašega zaupanja ne samo nama, ampak tudi Cerkvi“, se je zahvalil katehist.

Oglasil se je najstarejši Betsileo: „Pogovor steče, če si ljudje

med seboj odgovarjajo. Zato prosim tebe, Mompera, da tudi ti poveš svojo besedo.“

„Morda dajem vtis, da sem jezen, ker sem vse do sedaj molčal. V resnici pa čakam, da vsak pove, kar mu leži na srcu, potem pa bom povedal svoje mnenje“, sem skušal zavleči pogovor, ker sem še zmeraj premišljeval, kako naj bi to izgledalo.

Spet mi je odgovoril Betsileo: „Mi nimamo kaj več povedati. Maurice in Seraphine se že dolgo poznata. Njunemu prijateljstvu zapupamo, da se ne bo več prekinilo. Zato mi nimamo kaj več povedati. Besedo damo tebi.“

„Moram vam iskreno priznati, da še nisem prisostvoval poganskemu obredu pobratenja. Tudi o krščanskem še nisem nič slišal. Iz vsakdanjega opazovanja pa vem, da vam je pobratenje sveta stvar. Samo grobnica ima še večjo veljavo. (Sledilo je močno odobravanje). Obstoji že star način, ko za pričo kličemo samega Boga. (Spet odobravanje). Za tako stvar ni nobenega obrazca, pač pa naj si sama dasta oblubo, kakršna jima pač leži na srcu.“

Zapeli smo eno pesem, zmolili kesanje, katehist pa je še dodal spontano molitev, da naj bi si nova sorodnika ostala zvesta do smrti kot brat in sestra. Šele potem sta Maurice in Seraphine glasno vsak posebej izrekla prisego medsebojne zvestobe. Za konec obreda smo zapeli pesem: „Kako lepo je, če bratje prebivajo skupaj!“

Postregli so še s kavo in keksi, potem sva s katehistom odšla, oni pa so nadaljevali s pesmijo ob družinskem vzdušju.

* * *

Naj ob tem spregovorim še nekoliko besed o sorodstvu. Kot povsod po svetu, tudi malgaški človek – in zato tudi jezik – pozna sovražnika in prijatelja. Ne bom se spuščal v analizo sovražnika, pač nekaj več o prijateljstvu. Pomen izraza prijatelj gre v malgaščini veliko bolj v globino in širino kot pa v evropskih jezikih. Vanj spadajo kar štirje izrazi: namana, vady, sakaiza, havana.

NAMANA – to je najnižja stopnja prijateljstva, kjer gre za sodelovanje, ki ne zahteva nobene ljubezni, naj bo to pri stvareh (gnoj je prijatelj rastlin, nit in šivanka sta prijateljici, dobra prikuha je prijateljica rižu), živalih (kače in mravlje, ki živijo v isti luknji; vrsta belih ptičev, ki obira mrčes govedu na paši) ali pa pri ljudeh (sopotnik v avtobusu).

VADY – „druga polovica“ česarkoli, ki k prvemu delu spada po naravi ali funkciji. N. pr. pri stvareh je desni čevelj druga polovica levemu, nova srajca druga polovica novim hlačem. Ali pa pri ljudeh: mož je druga polovica ženi in obratno. Pravijo, da ljubezen zraste kasneje zaradi medsebojne zvestobe dveh polovic. Zato so cerkvene poroke tako redke.

SAKAIZA – se na visoki planoti po svojem pomenu še najbolj približa našemu „prijatelju“, ko že gre za čustveno navezanost. Dočim pri naših Antošakih to pomeni priležnik, nič več in nič manj.

HAVANA – pa je višek prijateljstva, ko gre za veliko več kot pa pri našem sorodniku, kakor besedo za silo prevajamo.

Vendar tudi to sorodstvo odseva v različnih stopnjah. Najprej gre za prijateljstvo, ko se dva dobro med seboj razumeta, nista pa se zavezala, da bosta to zvestobo ohranila. Ko razmere, ki so njuno prijateljstvo povzročile, prenehajo, je tudi prijateljstva konec. (Primerjaj izraz sakaiza z visoke planote).

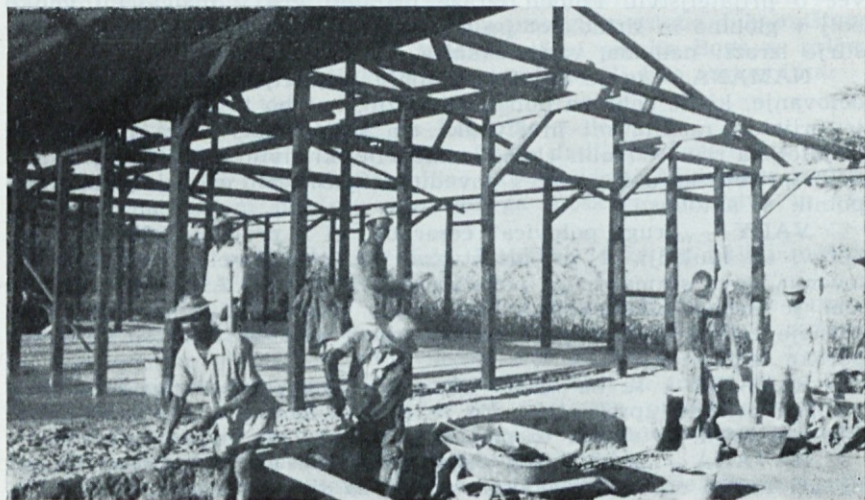
Močnejše od tega je sorodstvo zaradi poroke, ko so ženini starši (rafoza) strah in trepet možu, češ da mu bodo vzeli ženo, če jim ne bo vsega storil po volji. Običajno tega strahu ne zlorablajo, pač pa je bolj sredstvo, da bi mož z ženo lepo ravnal.

Naslednja stopnja je krvno sorodstvo. Vsaj izraz havana je v tem primeru še najbolj podoben evropskemu „sorodniku“. Ker je sorodstvo osnovano na daljnih prednikih in ne samo na neposrednih starših, zato tudi aktivno obsega širši krog.

Na primer, če se dva „neznanca“ srečata, bosta najprej odkrila, da sta iz iste rodovine, potem še bosta iskala, kakšne vezi ju vežejo. Ni jima treba brskati po preteklosti. Pač pa bo najprej eden povedal svoj sorodstveni odnos do obema znanih sorodnikov. Rekel bo: „To so moji bratje“ in pri tem misli na daljne bratrance, morda celo iz tega rodu. Drugi pa bo povedal, da so to njegovi sinovi. Za evropsko pojmovanje on misli pri tem na sinove daljnjih bratrancev in se pri tem niti ne sprašuje, iz katerega rodu so. Tako sta prišla do ugotovitve, da sta si med seboj oče in sin.

Višek vsega pa je fanange ali fatidra, ki sem ga na široko opisal. V večini primerov ima krvno sorodstvo manj moči kot pa sorodstvo iz prijateljstva. Eden od dokazov je ta, da se dva bratranca kljub obstoječemu krvnemu sorodstvu pobratita zaradi velikega medsebojnega razumevanja in ljubezni.

Ogradje lesene stavbe, ki jo gradi Janko Erjavec za misijonarke v Ranomeni.

DRUGIČ K AFRIŠKIM MISIJONARJEM

L.L. C.M.

PRI OBEH SESTRAH ŠTEH, S. BENIGNI IN S. ALOJZIJI,
NA SKRAJNEM KONCU AFRIKE

Ob desetih sem se poslovil od s. Pogorelc in njene prednice s. Bernard in stopil k letalu. Tudi to je bilo prav majhno, vendar je imelo dva sedeža več kot ono, s katerim sem se vozil iz Uppingtona v Springbok, od s. Vincencije Novak do s. Elizabete Pogorelc. A v tem letalu je bilo še manj potnikov, poleg mene še dva in kajpada dva pilota, od katerih je bil eden, tisti, ki tedaj ni vodil letala, zelo ljubeznjiv in se je med vožnjo spustil z menoj v razgovor, v kolikor mu je dopuščalo moje neznanje angleščine; pravil mi je, da gre naslednje leto v Argentino. Ozračje je bilo zelo vetrovno in veter je spodaj dvigal prah, da je bilo od njega kar kot megleno. Čez pol ure pristanemo na malem letališču, kjer nihče ne izstopi, le pošto oddajo. Nato letimo naprej, deloma nad morjem deloma nad obalo. Od daleč vidim „mizasto goro“, katero sem v šolskem „Atlasu“ kot študent na sliki z zanimanjem gledal; kdo bi si tedaj mislil, da jo bom gledal v resnici. Tudi sicer je bilo obzorje polno slikovitih gorskih tvorb. Dežela pod nami ni bila več puščava, ampak lepo obdelana. Ob 12 pristanemo na velikem, lepo urejenem letališču v Cap Townu.

Cap-Town z Mizasto goro na koncu Afrike.

Izstopim, in ko mi pregledajo potni list in vizum, stopim v čakalnico letališča, kjer me pričakuje s. Terezija Benigna Šteh skupaj s s. Terezijo Agnes, Švicarko, ki je ne le voditeljica tamkajšnjega družbenega novicijata, ampak tudi provincijalna asistentinja, ki zdaj celo nadomestuje v bolnici se nahajajočo provincijalko; tako mi jo je sestra Benigna predstavila. Ob sloki, visoki Švicarki je bila naša rojakinja kar majhna, a zelo mladostna in ji človek ne bi prisodil, da je že pred leti obhajala 50-letnico svetih zaobljub. Ona je od vseh štirih naših oblatinj po letih najmlajša, a je najdalje članica te družbe, ker je prva vstopila.

Sestra Benigna Šteh je bila rojena 17. novembra 1910 v kraju Velika Račna, župnija Kopanj. V družini je bilo 10 sester in 2 brata, od vseh katerih je tedaj misijonarki živelo le še 9 sester. Do 14 leta je v Kopanju hodila v šolo. Potem je šla v službo pri neki gospej brez otrok v Ljubljani, katera jo je imela rada kot lastno hčer. Bila je pri njej dve leti in se naučila govoriti nemško. Ko je bila stara 16 let, je duhovnik Tomaž Klinar storil zanjo potrebne korake, da je kot prva Slovenka vstopila v družbo oblatinj sv. Frančiška Saleškega. 1. junija 1929 je napravila zaobljube in poslali so jo v Peruggio, da se pripravi na odhod v misijone. Učila se je francoščino, angleščino in tudi še nekaj južnoafriškega jezika. Dve leti je ostala tam. Decembra 1931 pa je iz Genove odpotovala v Južno Afriko in je 7. januarja 1932 začela tamkaj z misijonskim delovanjem. V začetku so jo nastavili v Springboku, nato v Matjesklofu, končno v Port Nollothu ob morju, kjer je delala pri otrocih 16 let. Tedaj je bilo tam še vse primitivno, otroci zane-marjeni, a jih je kljub temu imela rada, oni pa njo. Bile pa so to same deklice. Naslednje njene misijonske postaje so bile Ryndsndorf, Friersdale,

Katoliška črna družina v Južni Afriki.

Dve črnki deklici v Južni Afriki, med kakršnimi je veliko delovala s. Benigna Šteh.

Rietport, povsod je delala pri otrocih. Nato je bila postavljena za prednico v kraju Angrabies, kjer je ostala 7 let in delala pred vsem v kuhinji in pa odrasle je učila krščanski nauk, dočim sta ostali dve sestri poučevali v šoli. Spet je šla nazaj v Rynsdorf za prednico, potem pa v Rietport in potem v Upington, kjer je bila tudi predstojnica. Radi bolezní so jo poslali nazaj v Rynsdorf, kjer je ostala, dokler ni država misijon opustila. Spet je šla kot prednica v Friersdale za 4 leta, a tam je obolela na živcih. Tedaj sta šli obe skupaj, cna in njena rodna in redovna sestra Alojzija, na obisk v domovino. Po povratku januarja 1973 je bila poslana na misijon Koehlenhof, kjer je bila zelo rada, ker je bilo življenje in delo zelo urejeno. Tam je imela pred vsem dolžnost, biti v vsestransko pomčč paralitični sestri, stari 77 let. Leta 1979 je obhajala 50-letnico preobleke, decembra 1981 pa 50 let življenja v Južni Afriki. Kmalu po mojem obisku pri njej v Koehlenhofu je bila skupaj s paralitično sestro prestavljena v letoviški kraj Ceres med gorami, kjer je delovala že več časa tudi njena sestra Alojzija, ki sem jo tudi nameraval obiskati.

Med kranljanjem z s. Benigno – tudi z s. Agnes, ki je vozila, sem mogel nemško govoriti – smo se po kakih 20 km vožnje pripeljali do Koehlenhofa, ki je malo naselje z nekaj farmami in samostanom sester oblatinj, kjer živi kakih 20 redovnic z novinkami in postulantkami vred. Duhovniško jih oskrbuje nekaj stran zase živeči karmeličan, ki je bil preje brat, pa so ga pred 6 leti posvetili v duhovnika; ima pokvarjeno nogo in hodi ob palici. Sestre so zelo zadovoljne, da ga imajo na pestojanki. Postregli so mi z odličnim kosilom, iz katerega je kar dehtela pozornost do obiskovalca, ki so mu s tem sestre želele izkazati hvaležnost za nad 45 letno skromno sodelovanje

z misijonom. Po kosilu sem se umaknil za 2 uri v hišico, kjer sem imel pripravljeno sobico, in se spravil k počitku. Na takih potovanjih je človek vedno malo v zaostanku s spancem, pa tudi voznje z letali, avtomobili, pred vsem pa vedno novi vtisi utrudijo, če nisi več mlad in čisto zdrav; zato sem vedno, kadar je bilo mogoče, rad poležaval, kar mi je sproti nadomeščalo sile za nadaljna pota in doživetja.

Po počitku so mi v sestrski hiši, kjer sem navadno jedel v sprejemnici, pripravili kavo. Potem se je pa ob meni zbrala cela samostanska družina, da me pozdravi. Med sestrami je bila navzoča tudi ona, ki je skupaj z našo s. Benigno obhajala dve leti prej zlati poklicni jubilej. Večina sester, novink in postulantk je bila mešank, tako tudi krajevna prednica. V tej hiši je tudi sedež provincijalnega vodstva. Sestra provincijalka je bila tedaj komaj 36 let stara, a na smrt bolna sestra, ki je tedaj ležala v bolnišnici v Cap Townu; samo čudež bi ji mogel rešiti življenje.

Po kavi me je sestra Agnes v spremstvu s. Benigne peljala na ogled okolice, kjer je največja znamenitost velik spomenik južnoafriškemu jeziku in tistim, ki so ga ustvarjali in se za njegovo uveljavitev borili, da je postal uradni jezik dežele. Že od daleč sem na hribih pred nami opazil nekaj belega; ko smo se po nekaj km voznje približali, je zrastel pred nami 80 m visok, razčlenjen spomenik vrhu lepo v cvetlični vrt spremenjenega griča. Glavni del spomenika je visoko v nebo kipeči steber, ki je znotraj votel; stopil sem vanj in videl na vrhu visoko zgoraj zračno modrino. S tega kraja je čudovit razgled vse naokrog po okolici, vidi se v dalji tudi mizasta gora nad Cap Townom, poleg drugih hribov.

Pogled na panoramo z grička, na katerem so postavili spomenik jeziku Južne Afrike.

Samosianska in župno cerkev v Koehlenhořu; pred njo hiša, v kateri je tiste dni bival obiskovalec.

Nazaj grede smo se ustavili pri preprosti kapelici, kjer so se zbirali domačini za sveto mašo. Z njimi sta bili dve sestri, ki domačine poučujeta krščanski nauk. Prišla je pa tudi zelo imenitna gospa s tremi fantiči, čemur sem se začudil, a sta mi sestri povedali, da ta gospa iz aristokratskih krogov s svojimi otroki vedno prihaja zraven, ker ji je pri srcu sožitje z domačini. Gospa se je pogovorila z sestrama, pa smo šli naprej.

Drugo jutro je bila nedelja in sem zam maševal v lepi cerkvi tik za mojo hišico, kjer sem imel sobico. Ob devetih je bila sveta maša za domačine iz okolice, ki so večji del prihiteli z avtomobili. Duhovnik je prišel iz ozadja cerkve v spremstvu zastavonoš in strežnikov; za zastavama so se uvrstili uniformirani otroci. Razen nekaterih so bili večinoma mešanci ali pravi črnici. Ljudje, tudi sestre so bile zraven, so med mašo prepevali, kadar je bil čas za to, lepo sicer, a nič svojskega. Med mašo je duhovnik pri ambonu popridigal z lepim, sonornim glasom. Pri povzdigovanju uniformirana fant in dekle, ki sta preje prislonila zastavi k zidu, zdaj zastavi vzameta in ju priklonita pred povzdignjenim Najsvetejšim. Med obhajilom duhovnik vsako hostijo, preden jo položi na jezik, še posebej povzdigne pred obhajancem. Po maši se spet uredi sprevid z mašnikom, zastavama in otroci ter gre proti izhodu, duhovnik pa tam pred cerkvijo še v mašnem oblačilu pozdravlja iz cerkve prihajajoče vernike. Drugi kraji, drugi ljudje...

Po maši sva s s. Benigno posvetila čas razgovoru, ob 11 pa je bilo treba po dogovoru telefonirati Koširjevim v Johannesburg. Gospej sem sporočil, kdaj se vrnem tja, da bi me prišla čakati, ona mi je pa tudi sporočila pomembno vest: Če lahko počakam do 14. v mesecu za odhod v Botswana

k s. Škerlj, morem prisesti k dvema sestrama, ki se bosta iz Johannesburga naravnost z avtom peljali tjakaj. Sijajna priložnost za potovanje po tej malo razviti, neznani deželi v Južni Afriki! Sam sploh ne vem, kako bi do Serowa, kjer deluje sestra, prišel, ker avion vozi le do letališča tik ob meji z Južno Afriko, naprej pa ne. A bom moral čakati nekaj dni...

Opoldne mi postrežejo s kosilom v družbi z duhovnikom p. Duranom, pa nisva kaj dosti govorila, ker jaz nisem znal angleščine, on pa kakega drugega jezika tudi ne, razen še južnoafričanskega. Kmalu po kosilu pa me povabijo v kombi misijona; sedel sem spredaj ob šoferki, zadaj pa so se spravile s. Benigna in dve domačinski sestri prednici, da bi obiskale bolno provincijalko v bolnišnici v Cap Townu, kajpada jaz pred vsem, da se malo razgledam po tem znamenitem mestu.

Med vožnjo mi je kmalu stopila pred oči mizasta gora, do katere podnožja smo hiteli. Že smo pripeljali mimo kaptovskega pristanišča in zavili v mesto, lepo urejeno z visokimi nebotičniki in slikovitimi spomeniki ob cestah in na trgih. Že nekaj ob robu mesta avtomobil zapelje proti veliki skupini visokih poslopij tam v podnožju hriba, pa me s. Benigna opozori, da je to tista znamenita bolnišnica, v kateri je dr. Barnard napravil prvi poskus presaditve srca v živega človeka; v to bolnico gremo pozdravit bolno predstojnico.

Sestre so me peljale v čakalnico, potem so pa šle najprej same obiskat predstojnico. A kmalu je ena prišla tudi pome in me povedla v veliko bolniško dvorano, kjer je med drugimi bolnicami ležala provincijalka, ki je bila sama kost in koža. Kajpada, njena rakova bolezen ji onemogoča katerokoli uživanje hrane in je zato obsojena na počasno umiranje. Bila je pa povsem prisebna, celo živahna in je mogla sicer tiho, slabotno, a vendar govoriti, pa se je meni oziroma slovenskim misijonskim dobrotnikom zahvalila, da smo v teku toliko let vsaj malo pomagali njihovemu misijonu v Južni Afriki. Prosila me je za blagoslov, ki sem ji ga podelil z globokem doživetjem. Njene sestre so zelo molile za njeno zdravje, ker bi jo rade ohranile, kajti bile so polne hvale o njej, a zavedale so se skupaj z njo, da jo samo čudež more ozdraviti. Res je dobra sestra nekaj mesecev potem v Kcehlenhofu izhivala in umrla...

Ko smo se poslovlili od bolne sestre, prevzeti od bližine gotove smrti, nas je s. Agnes vse peljala z avtom še malo naokrog po polotoku, po katerem se razprostira Cap Town. To je vse kakor eno samo letovišče. Ves čas smo se vozili ob morju, nekaj časa ob Atlantskem, nekaj časa pa ob Indijskem oceanu, kakor so mi govorile sestre. Ustavili smo se čez čas v malem mestecu in obiskali tamkajšnjo sestersko postojanko, ki sestoji iz treh sester, a jih imajo ljudje radi. Prav tedaj je prila k sestram skupina otrok, ki so prinesli celo lepo torto od neke poroke, na katero so bile sestre povabljene, pa se niso mogle udeležiti. Sestra prednica je govorila tudi nemško, energična in zagorela ženska, ki nam je tudi pripovedovala, da je v sosesčini samostana mohamedanska družina, ki jim vsako nedeljo opoldne pošlje dobro in obilno kosilo, da njim ni treba kuhati... Vozili smo se tudi mimo velike črnske naselbine, ki jo je država zgradila na polotoku in kamor bo naselila, in jih je tedaj deloma že, 150.000 prebivalcev, torej bo to celo mesto! Videti je bilo lepe nove hiše, asfaltirane ceste, električno cestno razsvetljava, šole, zabavišča, tudi cerkve, ki jih je samo za tamkajšnje ka-

toličane zgradila kar 4; te sestre so se udeležile blagoslovitve ene teh cerkva nekaj tednov prej.

Vrnili smo se domov, ko je že napočila noč. Po večerji sem šel kar h počitku.

Drugo jutro, ponedeljek 7. avgusta sem ob 7. uri maševal, potem me je pa župnik Duran skupaj z neko prednico, ki je tudi šla po opravkih, odpeljal v bližnje mesto, kakih 15 km daleč, jaz, da sem tamkaj kupil še en film, ki mi je zmanjkoval za pot k s. Tereziji Alojziji Šteh v Ceres. Ko se vrnemo v misijon, smo se spravili v osebni avtomobil s. Agnes, s. Benigna, župnik in pa jaz. Pohiteli smo v Ceres k naši drugi sestri v tistih krajih, a kar kakih 130 km daleč. Čeprav je bilo vreme deževno in so se utrjavale plohe, je bila vožnja med gore zelo lepa. Ceres je gorsko letoviško mesto. Prišli smo tja okrog 12. ure. Sestre so nas že pričakovale z obedom, ki ga je pripravila njihova kuharica s. Alojzija Šteh, to pot gotovo s posebno ljubeznijo. Ta sestra je po starosti 4 leta starejša od s. Benigne, zelo mirnega značaja, izbranih redkih besedi. H kosilu so sestre povabile tudi misijonarja, živahnega palotinca, 82 let starega, ki je že nad 50 let v Južni Afriki, a samo za mesec dni tu, le za nadomeščanje sobrata, ki je šel na dopust. Mož je bil Nемеc po rodu, zato mi je bilo mogoče kramljati z njim, kolikor ni z drugimi angleško govoril. Sestra prednica je po rodu Libanonka, ena od sester, najstarejša, je Francozinja po rodu, ena je Avstrijka, ena pa domačinka. Sestra Alojzija skrbi za vse na misijonu v pogledu prehrane, je vedno zdrava in trdna, pa srečna v svojem poklicu, kakor mi je sama povedala v filmski aparat.

S. Benigna in s. Alojzija Šteh, kot ju je obiskovalec slikal v Ceresu v J. Afriki.

Postojanka sester oblatinj v Ceresu v J. Afriki.

A. ALOJZIJA ŠTEH se je rodila 3. julija 1906 v Veliki Račni, kjer je tudi hodila v šolo. 16 letna je odšla radi zaposlitve v Ljubljano, kjer je ostala deset let ter delala v gospodinjstvu pri neki družini. Tudi njej je pomagal kanonik Tomaž Klinar h poklicu. Leta 1932 je odšla v Linz. Ko je njena sestra Benigna odhajala v misijone, ji je rekla: „Če Bog hoče, te bom našla v Afriki!“ In je res šla v misijone, čeprav šele leta 1938, šest let za s. Benigno. Delovala je po raznih družbenih postojankah v tej deželi, Južni-Afriški uniji, tudi ona, zlasti v začetku na postojankah, kjer je bilo vse še zelo primitivno; tako je na neki postaji morala ležati 6 tednov kar na tleh. Bila je tudi v Koehlenhofu, in sicer 11 let. Ko sem bil tam, je bila v Ceresu, kjer je še danes, ko to pišem. Ko sem jo vprašal, če je v vsem tem času misijskega poklica čutila kake težave, je značilno izjavila: „Kdor dela iz ljubezni do Boga, nima problemov.“

Še pomalcali smo in se poslovili ter šli nazaj na pot, to pot bolj skozi deževje kot ob prihajanju. Vrnili smo se ob pol šestih. Drugo jutro sem ob šestih maševal v cerkvi ob celokupni samostanski družini. Po maši so se vse redovnice zbrale pred cerkvijo in počakale, da sem tudi jaz prišel venkaj. Zahvalile so se mi za obisk in jaz sem se jim v nemščini od moje strani zahvalil za vso naklonjenost in da sem mogel obiskati naši dve sestri po tolikem času, kar se po pismih poznamo. Čestital sem vsem za njihovega odličnega redovnega duha, češ da jih je sv. Frančišek Saleški gotovo v nebesih zelo vesel. S. Benigna me je s s. Agnes odpeljala nazaj v Cap Town na letališče, kjer sem se vkrcal na veliko letalo s skoraj 300 potniki, da se vrnem v Johannesburg, in potem naprej in naprej po Afriki, saj sem bil šele na začetku tega drugega afriškega potovanja. (Sledi.)

PO MISIJONSKEM SVETU

O POLOŽAJU V JUŽNI AFRIKI je v Združenih državah na tiskovni konferenci govoril tajnik južnoafriške škofovske konference. On sam je težo problema okusil na svoji koži, ko je bil šest mesecev v zaporu. Izrazil je upanje, da se bo to vprašanje rase diskriminacije rešilo na miren način. Katoliška Cerkev je že leta 1976 zavzela čisto jasno stališče. Pa ne le z deklaracijo, ampak je tudi dejansko začela podirati pregrade, ko je sprejemala v svoje šole otroke katerekoli rase. Država tega ni odobrvala. Nič pa ni storila. Vlada je grozila, da ne bo potrdila učnih programov teh šol. Vendar tudi tega ni uresničila. Kljub temu, da predsednik Botha trdno stoji na stališču ločitve črnih od belih, kljub temu, da skuša pripraviti črne, da se odselijo v druge dežele, Cerkev gre svojo pot naprej. Ni več samo besedna borba, je dejansko dvotirna pot. Upajmo, da se bo napoved tajnika konference p. Smangaliso Mkhathshwa uresničila in ne bo prišlo do prelivanja krvi.

LAKOTA V AFRIKI NARAŠČA. Suša, o kateri tudi Katoliški misijoni stalno poročajo, ne neha postavljati afriške narode v življenjsko nevarnost. V Zimbaveju naprimer že tri leta ni deževalo. Zato je poginilo 400.000 glav živine. Vse južno področje Sahare, tako imenovani Sehale, je v takem položaju, da ogroža življenje 150 milijonom ljudi. V Zambiji se dogaja podobno. Mednarodna organizacija za prehrano FAO priznava, da je v boju z akriško lakoto bitko izgubila. Ko so bile te države kolonije, je bil položaj neprimerno boljši kot danes.

ZAMBIJA nam je vsaj po imenu dobro poznana po naših misijonarjih. Med šest in pol milijona prebivalcev je milijon in 600 tisoč katoličanov. Letos je glavno mesto Lusaka dobilo novega škofa. Ko je bil novi škof Adrian Mungandu ustoličen v lusaški katedrali, je bil navzoč predsednik države dr. Kenneth Kaunda. Čeprav je katoličanov že 20 odstotkov vsega prebivalstva, ima Zambija pred seboj še veliko misijonsko vprašanje: vzgojo domačega klera. Med 500 duhovniki je le 84 domačinov. Poleg teh je 29 bratov in 300 sester, ki so Zambijci. Ves drugi misijonski personal je prišel iz krščanskih dežel. Kot v vseh drugih afriških deželah levje delo opravljajo katehisti, ki jih je v Zambiji 1.500.

SIMBABVE, mala država v Južni Afriki prav tako kot južnoafriška unija z diskriminacijo krati človekove osnovne pravice. Zanje se je potegnil dunajski kardinal König in je prosil predsednika Mugabeja, naj takoj skuša preprečiti kršenje pravic. Gre predvsem za pokrajino Matabele, na jugu države, kjer živi manjšinski narod Ndebele. Tem ljudem je prepovedano svobodno gibanje. Dovoz živil je tako okrnjen, da grozi lakota, oblast ljudi sistematično preganja in muči, češ da to zahteva boj proti disidentom. Škofje upajo, da se bo težek položaj vendarle umiril.

KENIJA je nedvomno ena najbolj uspešnih dežel. V začetku stoletja je bilo kristjanov komaj 0,2 odstotkov, zdaj jih je 65 odstotkov in pričakovati je, da bo do konca istega stoletja krščanska skupnost narasla na 80 od-

stotkov vsega prebivalstva. Seveda ti kristjani niso vsi katoličani, teh je le ena petina vseh prebivalcev. Poleg njih so najmočnejša skupina protestanti, nato anglikanci in tudi nekaj pravoslavni. Protestanti so se ločili v razne sekte z najrazličnejšimi imeni kot so: Cerkev križa, Glas preroške cerkve, Duhovna cerkev izraelškega Boga, Luo sobotarji, Božja Cerkev in tako dalje. Kljub temu, da je med 17 milijoni prebivalcev le tri milijone katoličanov in ob njih toliko drugih krščanskih skupin, je treba reči, da so katoličani zelo vplivni. Njihove šole so posebno znane in uspešne. Misijonarji veliko truda vložijo v vzgojo domačih duhovnikov, ki pa so številčno še vedno v manjšini v primeri s tujimi misijonarji. Zelo so uspele nekatere domačinske redovne družbe, zlasti Družba sv. Petra apostola.

BOSONOGE KARMELIČANKE so ustanovile novo postojanko v Pakistanu. Izbrale so si mesto Lahore. Teh strogih karmeličank je kljub modernemu posvetnjaškemu duhu v svetu toliko, da imajo 927 samostanov na raznih kontinentih.

NA TAHITI so prišli prvi misijonarji že leta 1659. Misijon je propadel. Prav tako ni uspel drug poizkus leta 1772, ko so prišli na otočje frančiškani iz Italije. Od srede 19. stoletja pa so prihajali francoski misijonarji in delo se je stalno nadaljevalo. V dveh škofijah danes živi 45.000 katoličanov.

ZAIRE postaja vedno bolj domačinski. To pomeni, vedno več je domačih poklicev. Z duhovniki se še ne morejo pohvaliti, saj je poleg 800 domačih duhovnikov še 1700 tujih misijonarjev. Torej več kot polovica. Pač pa je več kot polovica redovnic domačink. In poklici se množe. Toda ne moremo si delati utvar. Zaire je

razsežna dežela. Res je med 28 milijoni prebivalcev že nad 12 milijonov katoličanov. A so predeli, kjer je delo začetno. In socialne razmere so ponekod zelo težke. Pritrditi pa je treba, da je morda v vsej Afriki prav Zaire dežela, kjer afrikanizacija Cerkve najhitreje napreduje.

SUŠA V AFRIKI vedno bolj ogroža živali in ljudi. Počasi prodira v svet klic po pomoči. Potrebna bi bila takojšnja. Kajti ljudje že masovno umirajo. Vatikan se tega zaveda in je zbral vse svoje sile, da priskoči na pomoč. Tako tudi ostale krščanske karitativne organizacije. Vse premalo pa se zanimajo za to usodno človečansko vprašanje bogate države.

NOV GREH je iznašla Kitajska narodna cerkev. Ko je Janez Pavel II. na poti v Azijo bil v bližini Kitajske, so se pripadniki Kitajske narodne cerkve oglasili in izrekli proti Svetemu Sedežu za komunistični režim. In kdor ne upošteva zakonov komunističnega režima, ta greši. Tako so izjavili in ta izjava je šla po vseh svetovnih časopisih. Kako točno pa so mislili, vedo sami. V temelju je ta izjava bolj proti Cerkvi in za komunistični režim.

KOREJSKA CERKEV je Cerkev mučencev. Na svojem obisku je Janez Pavel II. proglasil za blažene 103 mučence, ki so bili med tisočimi drugimi mučenci v 19. stoletju. Trpljenje Cerkve se nadaljuje. Južna Koreja ima trd režim, ki zagreši marsikaj, kar gazi osnovne človekove pravice. Papež je kot v oporo Cerkvi, ki se bori za malega človeka, obiskal kraj, kjer so bili 1980 pobiti predvsem mladi študentje, ki so se uprli vladnemu nasilju. Kardinal Kim, vodja katoliške Cerkve, ki zadnje čase hitro narašča, je podobno kot Janez Pavel II. v svetu najmočnejša moralna avtoriteta na Koreji.

V Keniji, nje glavnem mestu Najrobi živi tudi črnska indijska sekta Hare-Krišna; tu nje člani plešejo na javnem prostoru.

VIETNAMSKI ali bolje indokinski begunci v Siamu so bili predmet posebne pozornosti Janeza Pavla II., ko je bil na svojem azijskem misijonskem potovanju. Že leta dolgo preživljajo nenavadno trdo življenje begunci iz Vietnama, Laosa in Kambodže. Papež je apeliral na pomoč vsega sveta. Begunsko vprašanje narašča, namesto da bi se manjšalo. In med najbolj prizadetimi so begunci iz teh dežel. Med njimi je tudi veliko katoličanov. Saj Cerkev je bila v Laosu in Kambodži dobesedno do tal pogažena. V Vietnamu pa zaradi številne moči in tudi trdoživosti vodi težek boj za svoj obstoj.

EKUMENSKI PREVOD SVETEGA PISMA v moderno japonščino bo izšel prihodnje leto. Pri prevodu sode-

luje 85 japonskih katoliških in evangeličanskih strokovnjakov. Čeprav Japinci niso katoličani, jih sveto pismo osvaja. Saj ga imajo za uspešnico. **AFRIŠKA GVINEJA**, kot smo že poročali, je s smrtjo trinoga Sekou Toureja zadihala svobodo. Afriški tednik „Jeune Afrique“ je zapisal: Najdaljša in najbolj krvava diktatura, ki jo je doživela Srednja Afrika, se je končala s smrtjo tega človeka. Samo v eni ječi Boiro je bilo umorjenih 20 tisoč ljudi. Tretjina prebivalcev je zbežala v tujino, da bi ubežala krvoločni roki tega neuravnovešenega tirana. Kdaj se bo država opomogla od teh težkih ran?

MISIJONSKE DEŽELE REŠUJEJO vprašanje duhovnih poklicev. Celotna statistika dokazuje, da je število bo-

goslovcev doseglo najnižjo stopnjo v letu 1975, bilo jih je na vsem svetu 60.142, dočim jih je bilo še leta 1972 72.991. Pač pa se je število po tem največjem upadu začelo dvigati in leta 1982 doseglo 73.001. Toda porast ni bil povsod. Nasprotno: v Severni Ameriki je v desetih letih število padlo od 14.365 na 8.234. Isto se je zgodilo v Evropi: od 33.971 je padlo na 25.630. V glavnem gre zasluga misijonskim deželam in Južni Ameriki, da so kljub temu duhovniški poklici v porastu. V Afriki je naprimer v tej dobi število bogoslovcev naraslo od 3.470 na 7.495, v Aziji od 10.671 na 13.447. In rekord je dosegla Južna Amerika, kjer je število bogoslovcev poskočilo od 5.041 na 11.959. Torej je zasluga tako imenovanega „Tretjega sveta“, da je kljub vsemu danes več bogoslovcev, kot jih je bilo pred desetimi leti.

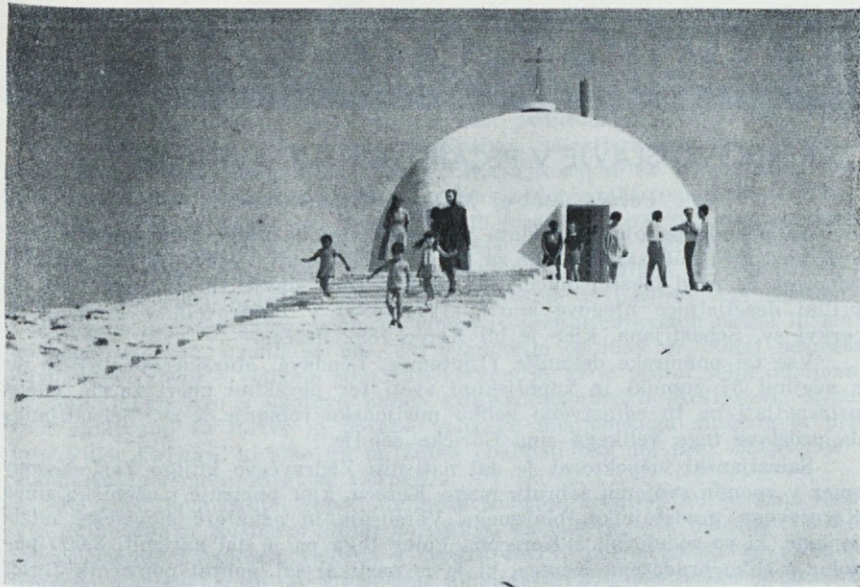
KO JE LETEL NAD VIETNAMOM, je Janez Pavel II. poslal vietnamskim katoličanom svoje sporočilo. Bilo je pred pristankom v Bangkoku. Začel je: Predragi vietnamski bratje in sestre, na koncu pastirskega obiska v Južni Koreji, Papui-Novih Gvineji in na Salomonskih otokih sem v bližini Vietnama. Pozdraviti želim vse ljudstvo te države, ki jo imam rad, mu izkazati svojo simpatijo, miroljubne občutke in prisrčne želje. Vsak človek in vsak narod s svojo kulturo ima svoje mesto v katoliški Cerkvi ter v srcu njega, ki je njen pastir. To je evangelij ljubezni, ki smo ga prejeli od Jezusa Kristusa. Nato trpečim katoličanom da priznanje s temile besedami: „Ves svet ceni pogum Vietnamcev, vztrajnost pri delu in premagovanju težav. Obračam se na vas, bratje katoličani. Od začetka evangelizacije ste bili živo občestvo v Cerkvi. Uskladili ste jo z duhom svoje kulture, velikodušni v molitvi in ljubezni do vseh. Molim, da bi

vedno mogli izpovedovati svojo vero.“ Tako je papež v veri potrjeval svoje brate v Vietnamu, čeprav ni mogel stopiti na vietnamska tla.

NA JAPONSKEM bo prihodnje leto mednarodna tehnološka in znanstvena razstava. Sodelovalo bo pri njej 25 držav. Pričakujejo pa, da bo ta Expo-85 od 17. marca do 16. septembra obiskalo kakih 20 milijonov ljudi. Mala katoliška župnija v bližini razstavišča, ki šteje komaj 500 duš, si je zadalo nalogo, da bo v bližini razstavišča zgradila kapelo, kamor se bodo lahko zatekli k molitvi in premišljevanju obiskovalci te mednarodne razstave. Po razstavi pa bi to kapelo uporabljali za številne tuje študente, ki bodo študirali v tem japonskem mestu Tsukuba. Že so pričeli z zbiranjem sredstev, da uresničijo svoj načrt.

KONFERENCA ‚RELIGIJA ZA MIR‘ je bila letos avgusta meseca v Nairobi, glavnem mestu Kenije. Udeležilo se je 400 zastopnikov 50 držav. Razpravljali so o težavah, s katerimi se morajo boriti vsi delavci za pravičnost, dostojanstvo človeka, razorožitev in mir. Med delegati so bili predstavniki muslimanov, budistov in različnih krščanskih cerkva. Med njimi tudi Mati Terezija. Prejšnje konference so bile: leta 1970 v Tokiu, 1974 v Leuvnu in 1979 v Princetonu.

V UGANDI SO NOVE in nove žrtve nasilnih napadov. Na njegovi misijonski poti so maja meseca napadli francoskega misijonarja Jožefa Mailarda, ki je 25 let misijonaril v Afriki. Pustili so ga razmesarjenega na poti; v kampalski bolnici je umrl. Ugandska Cerkev je po vsem videzu še danes Cerkev mučencev. Koliko poguma morajo imeti misijonarji, da ostajajo na svojih mestih v takem ozračju!

Katoliška cerkev v Mauretaniji, kjer je vsega skupaj le 5000 katoličanov in še ti so večji del tujci.

KONGREGACIJA ZA ŠIRJENJE vere je dobila novega prefekta. Doseđanji kardinal Rossi je bil imenovan za upravitelja Vatikanske imovine. Za prefekta kongregacije pa je bil imenovan Irec nadškof Dermot Ryan. Ker še ni kardinal, ima naslov pro-prefekta. A vsi pričakujejo, da bo v prvem konzistorju imenovan za kardinala. Ryan je svoje novo mesto sprejel z veseljem. Saj je Irska dala in še daje največ misijonarjev. Ni misijonske dežele, kjer ne bi bili v gradnji mladih cerkva udeleženi irski misijonarji.

VPRAŠANJE BEGUNCEV V AFRIKI se ne manjša, ampak zaostruje. Večinoma so vse te dežele že same po sebi prizadete. Novo breme jim nalagajo še begunci, ki večinoma beže zaradi neredov v posameznih državah. V Keniji je okrog 15.000 beguncev iz raznih okoliških držav,

Tanzanija ima kar 170.000 beguncev, Uganda 150.000, Zaire 80.000, Zambija 100.000. Večinoma teh beguncev, ki jih je vsaj splošno vzeto čez milijon, životari in hira v taboriščih, kamor v mnogih primerih nihče nima dostopa. Ta milijon velja le za teh sedem držav. V vsej Afriki pa štejejo vsega skupaj pet milijonov brezdomcev. Večina ali kar vsi so politični begunci.

V **KENIJI** je pred šestnajstimi leti začela delovati redovna družba namenjena Afrikancem, družba Jezusa apostola. Njen namen je oznanjati evangelij posebno tam, kjer še ni misijonarjev. Razširila pa se je do zdaj predvsem v Keniji. Duhovnikov je res le 30, a imajo 160 bogoslovcev, ki so že napravili redovne zaobljube, 180 novincev in 800 semeniščnikov. Torej obetavna prihodnost.

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJA

KEREČEVO SLAVJE V PEČAROVCIH 12. AVGUSTA 1984

Poroča Andrej Majcen SDB, Slovenija

Na pobudo pokojnega prelata Vinka Fajdiga je njegov naslednik g. Mikuž, novi medškofijski direktor za tri slovenske škofije s svojim misijonskim odborom že pred meseci določil, da bo Kerečevo slavje 12. avgusta 1984 ob priliki desetletnice njegove smrti (1974-1984) v Pečarovcih v Pomorju v cerkvi sv. Sebastijana, kjer je bil Kerec 1892 krščen.

Vse tri pomurske dekanije (Ljutomer, Lendava, Murska Sobota) so se s svojimi 37 župniki in župnijskimi sveti ter pevskimi zbori začele vneto pripravljati na to edinstveno veliko misijonsko romanje k sv. Sebastijanu, da proslave tega velikega sina Goričke zemlje.

Salезijanski inšpektorat je dal natisniti Zdravčevo knjigo Zasledovana smer v spomin svojemu sobratu msgr. Kerecu, kjer popisuje mučeniško smrt Kerečevega predstojnika, blaženega Versiglija in nekatere slovenske misijonarje, ki so sodelovali z Kerecem. Poleg tega pa je dal natisniti 8.000 podob s sliko bradatega Kereca, ki jo je naslikal sal. sobrat pomočnik Jerič, in z življenskim vodilom misijonarja Kereca.

Po dolgotrajnem dežju se je celo nebo uneslo in nam tisto nedeljo pripravilo lepo vreme, da privabi na slavje kakih 2500 vernikov in gostov od daleč in blizu. Množica se je zbirala kar pod dvema starima lipama pred cerkvi in sicer pred oltarjem, ki je bil postavljen pred vrati nekoliko višje ležeče cerkve sv. Sebastijana.

Domači agilni župnik Kriderik Gumilar je z svojimi farani razširil in utrdil strmo pot v vas in po njej so se vzpenjali s številnimi avtobusi in neštevilnimi privatnimi avtomobili in spremenili vsa velika dvorišča kmečkih hiš in okoli stoječe travnike v velika avtomobilska postajališča. Domačini, ki so stali v špalirju, so s smehljajem pozdravljali vse goste, kajti takega velikega slavlja Pečarovci še niso doživeli svoj živ dan, niti ob novi in zlati maši Kereca. Po poteh in bližnjicah pa so se lile reke domačinov iz bližnjih vasi.

Vsi pomurski pevski zbori so posedli svoje prostore na desni strani oltarja, da pod vodstvom pesnika in pisatelja ter župnika msgr. Kozarja izvajajo med mašo umetniško izvajane zborove pesmi.

Sposobni pečarovski župnik Gumilar pa je prav lepo uredil župnijsko poslopje, kjer so se začeli zbirati dekanji in župniki Pomurja, g. Mikuž z misijonarji iz Indije, Madagaskarja in črne Afrike, ter škofijski animator mariborske škofije župnik Gider s 4 malgaškimi univerzitetnimi študenti medicine ozir. tehnike, ki študirajo na univerzah po Jugoslaviji in Bolgariji, s svojimi kitarami. Tam je bil Jože Kopeinig s svojimi misijonskimi sodelavci, opremljenimi s fotografskimi aparati, da pošljemo spominske slike Kerečevim sodelavcem kamilijancem in dr. Janežu na Formozi ter misijonskim prijateljem po svetu. Prisotni so bili tudi dolgoletni Kerečevi sodelavci na

Kitajskem, sr. Mihaela Rous, Konštantina Šarjaš, štefan Meolič ter misijonar Majcen.

Celotno organizacijo pa sta prevzela župnik Gider in župnik Franc Halaš iz Kobilja, ki že dolga leta pripravljata izdajo Kerečevega življenjepisa.

Ob treh popoldan se je začela slavnost pod vodstvom škofa dr. Smeja-Goričega rojaka, ki je ob spremstvu Koširja, salezijanskega inšpektorja in nacionalnega misijonskega direktorja Mikuža korakal za številnimi duhovniki, med katerimi so bili zlasti salezijanski duhovniki, misijonarji, dekani in župniki. Poleg škofa dr. Smeja je bil rezerviran prostor tudi za univ. prof. dr. Vilka Novaka, velikega prijatelja pokojnega Kereca.

K mikrofону je pristopil nacionalni mis. direktor Mikuž, ki je v pozdravnem govoru začel Kerečevo slavje. Vse prisotne je pozdravil še zastopnik Pečarovcev in maša se je začela ob lepem izvajanju cerkvenih pesmi in malgaškega: Gospod, usmili se nas. Po evangeliju je imel dr. Smej pesniško navdahnjen govor o velikem sinu goričke zemlje, ki je postal velik misijonar in vodil dolgo leto s škofovo palico kitajsko čaotunško škofijo. G. Mikuž med molitvami za mrtve ni pozabil velikega misijonskega animatorja preleta Vilka Fajdiga, ki smo ga na žalah pokopali par dni prej. Majcen je v mandarinščini molil kitajski Očenaš...

Po maši je pristopil zopet Malgaški kvartet, medtem ko je škof Smej z g. Mikužem in Koširjem stopil po cerkvi, da odkrijejo in blagoslovijo Kerečevo spominsko ploščo, vzdano v sredini cerkve na enega stebrov: Jožetu Kerecu, misijonarju in apostolskemu administratorju čaotunške prefekture poklanja slovenska Cerkev. Kerec je bil v tej cerkvi krščen 1892 ter umrl v Veržeju 1974 leta.

Nato se je začela slavnostna akademija. Pristopil je dr. Vilko Novak, profesor za slavistiko in velik animator porabskih Slovencev, ki je govoril o velikih duhovnih možeh Goričke, ki so ne le prižigali – po Ciril Metodu – luč svete vere, ampak tudi slovenski jezik in slovensko narodnost. Po zahvalnem govoru Mikuža je gospod opozoril še na sliko sv. Metoda v cerkvi, župnik Halaš pa je s klenimi, izbranimi besedami podal zgodovinsko-misijonski lik velikega misijonarja Kereca.

Mikuž je povabil tudi misijonarja Majcena, ki je pohvalil župnika Halaša, da je lepo podal Kerečevo misijonsko delo. Pristavil pa je še, da z odhodom Kereca in vseh misijonarjev s Kitajske Kerečevo delo ni ne pozabljeno in ne uničeno na Kitajskem in med Kitajci. Pred meseci se je prav iz Čaotunga oglasil Kerečev zdravnik dr. John Čang, ki se od 1948 spominja agilnega podjetnega gradbenika, organizatorja in dobrotnika ubogih – Čičučjao-va – ki se ga tam še danes, po več kot 30 letih lepo spominjajo in ga občudujejo. Majcen pravi, da je dobil tudi nekaj fotografij iz Čaotunga od aspirantke sester Lucije Ličičen, ki je v maju letos posnela Kerečevo bolnico, semenišče in cerkev sv. Jožefa, kjer je sedaj tretja mestna čaotunška šola. Vse je lepo ohranjeno in na zidu pred vhodom je kitajski napis za mladino: Napreduj v znanosti, v disciplini, produkciji, lepem vedenju ter v čednostih, kar nekako razveseljuje naše misijonsko srce. Pravi ta dobra gospa, da tisti ogenj, ki so ga sestre in Kerec prižigali v srcih kitajskih vernikov po trdi mučeniški dobi rdeče revolucije še gori. Tudi p. Crotti s svojim komiljanci in z dr. Janežem so se Kereca spomnili s telexom iz Formoze. Oni, tako pravi, hočejo biti duhovno navzoči na Kerečevem slavju.

G. Kopeinig je govoril o prisotnem Pavlu Berniku, salezijanskem profesorju bogoslovja v Indiji, ki je mnogo pripomogel k veliki akciji za pomoč domačim bogoslovcem. Ta akcija je te dni dosegla že 700 podpirancev, torej 700 domačim duhovnikom so slovenski Korošci pomagali k oltarju.

Na kratko so se predstavili še jezuitski in minoritski misijonarji iz Zambije, misijonarka Sreš iz Indije itd.

Končno so povabili na oder Kerečevo veliko sodelavko sestro Mihaelo Rous ter s. Konstantino Sarjaš, ki sta vodili ne samo bolnico, ampak tudi vzgajale mlade kitajske sestre in pa medicinske sestre dr. Janežu.

Po Marijini in zahvalni pesmi so se navzoči lepo zahvalili pečarovskemu župniku Gumilarju in vsem faranom za izredno edinstveno Kerečevo slavje, ki so ga lepo pripravljali že dolgo časa.

Po končani slovesnosti so se ljudje zelo zadovoljni vračali, obogateni z misijonsko mislijo, na svoje domove.

Jože Zadavec, ZASLEDOVANA SMER. Knjižice, Ljubljana 1984, 166 strani, 46 ilustracij.

Razen piscu smo za knjigo dolžni zahvalo misijonarju Majcnu, ki je Zadavcu posredoval mnogo gradiva in fotografij; mariborskemu pomožnemu škofu Jožefu Smeju za uvodne besede; desetletnici smrti nepozabnega misijonarja Jožefa Kereca. (Dve leti prej je umrl njegov sodelavec Jožef Geder; le za las je manjkalo, da ni namesto Kalista Caravaria on spremljal škofa Versiglia na usodni poti in z njim vred postal mučenec in prvi slovenski blaženi. Pa smemo upati, da bo, čeprav ne mučenec, kdaj prištet med blažene in svetnike.)

Lani 15. maja je papež razglasil za blažena prva mučenca salezijanske družbe; bila sta to kitajska misijonarja škof Alojzij Versiglia in njegov spremljavec duhovnik Kalist Caravario.

Triinpetdeset let prej (25. februarja l. 1930) sta odšla na misijonsko pot. Peljala ju je iz središča škofije Jaw Jou (šivčevska škofija), katero je od ustanovitve l. 1918 vodil Versiglia, proti kraju Lian Jou. Z njima sta bila dva učitelja, dve učiteljici in kitajska sestra. Za škofovega spremljavca je bil prvotno določen Joško Geder, ki je takrat prihajal iz Evrope. Preživel je osem dni s škofom, ni pa cdšel z njim na potovanje, ker je škof zaradi težav in zamude Gederjevega prihoda iz Hongkonga sklenil oditi s Kalistom. Srečanje s škofom, priprave na potovanje in dogodke na njem je Geder popisal v Salezijanskem vestniku. O Versigliju piše: „Vzljubil sem ga z vso dušo. Bil je pravi oče, ki ga je odlikovala izredna ljubeznjivost. Kljub temu, da je zaradi neprestanih nemirov imel veliko težav, je bil vedno vesel in vedrega obraza. Za njegovo verno in vestno izpolnjevanje misijonskih dolžnosti mu je ljubi Bog podelil venec mučeništva. Preden je nastopil svojo zadnjo pot, sem še bil pri njem. Na predvečer sem mu še voščil srečno pot, zgodaj zjutraj pa sem mu stregel pri mašni daritvi. Bil me je – ko sva si želela lahko noč – zelo vesel, me potegnil za brado in dejal: ‘Moli, veliko moli in goreče, da srečno prispemo v Lian Jou; že štiri leta težko odlašam, toda neprestani nemiri so me doslej zadrževali, da nisem mogel na pot, sedaj pa se mi zdi čas kar najprimernejši’. ‘Te so bile zadnje očetove besede, ki sem jih slišal iz njegovih ust.’“

Misijonsko pot je skupina začela z vlakom. Drugi dan so se vkrcali na majhno barko in pluli po reki Linčev. Opoldne so skupno zmolili angelovo češčenje. Tedaj so roparji z obale ukazali čolnarju, naj pristane. Geder poroča: „Roparji so skočili v barko ter vpili: Smrt Evropejcem. Zahtevali so denar, grozili s puškami, grabili po dekletih, ki sta jih branila misijonarja. Čoln so hoteli zažgati. Potniki so molili in sklepali roke, roparji pa so se porogljivo krohotali: Nas prosite pomoči, ne Boga! Po obeh misijonarjih so padali težki udarci s puškinimi kopiti, počila sta dva strela (...). Caravario se je pobral in šel na obrežje, škof Versiglia pa le ob pomoči obeh učiteljev. Nasilneži so planili po škofovskem križu in verižici in uri. (...) Škofu je šla krogla skozi usta in ven pri tilniku, Kalistu skozi desno oko... Lobanji sta bili razbiti.“

Don Bosko je često mislil na kitajske misijone in videl kelih, do vrha napolnjen s krvjo in znojem. Res je od l. 1906 do 1929 prišlo na Daljni Vzhod 15 skupin salezijanskih misijonarjev. V Versiglijevem času se je v „kitajske misijone“ zvrstilo 117 salezijancev. Njihova šivčevska škofija – tam je konec 16. stoletja deloval jezuitski misijonar Matej Ricci – meji na vzhodu na kančevsko škofijo, katero so upravljali ameriški lazaristi. Del te škofije se je v letih 1958 do 1962 razvil v „Baragov misijon“, ki so ga oskrbovali slovenski lazaristi Franc Jereb, Janez Kopač, Andrej Prebil in drugi. (Ta zadnji popisuje njihovo delovanje v dobi državljanske vojske, padec v rdečo sužnost in izgon v „Verigah lažne svobode“; lani je izšel v Čile piscev španski prevod „Cadenas de falsa libertad“).

Knjiga „Zasledovana smer“ podaja na izviren način številne podatke o delovanju salezijanskih misijonarjev. S ponosom in ljubeznijo prikazuje naše kitajske misijonarje iz vrst Don Boskovih sinov: Jožefa Kereca, Jožefa Gederja, Andreja Majcna, Stanka Pavlina. Posebno poglavje posveti misijonarju-kirurgu dr. Janežu.

V Poročila o trudih za rast božjega kraljestva se Zdravcu utrinjajo sodbe, primerjave, uvidi. Pogled se mu od poganskih ljudstev usmerja h krščanskim in pokrščanskim, od daljnjih k lastnim.

Nekaj primerov.

Umor škofa Versiglia in Kalista Caravaria mu navdahne te misli: „Na obrežju Severne reke v šivčevskem območju sta se soočili človeška dobrota in ost hudobije. Naše stoletje prav nič ne zaostaja za preteklimi. Satansko sovraštvo je še vedno na delu ter se zaganja v nosilce dobrega in plemenitega kljub vsem sodobnim listinam o človeških pravicah ter o zakonih o svobodi veroizpovedi. (...) Koliko je družbenih sistemov dandanes, ki se štejejo za napredne in revolucionarne, nosilce miru in pravičnosti, pa so v resnici zanikovalci osnovnih človeških pravic“. (102). V isti smeri je umoval kölnski kardinal Höffner: „Koliko ljudi je dandanašnji preganjanih v deželah, kjer so diktatorski režimi; preganjani so zaradi tega, ker so kristjani; sistematično jih zatirajo, odvzemajo osnovne človeške pravice ter jih potiskajo na rob družbenega dogajanja. Dovolj oblastnikov je v naših časih, ki so ukazovali uboje duhovnikov, jih zapirali v ječe ali pa so jih nasiloma uvedli v psihiatrične zavode, jim rušili svetišča ter mladim fantom onemogočali vstop v semenišča. To je obdobje teme.“ (103)

Poglavje „Obzorja tlečih stenjev“ (133-140) je v celoti namenjeno mne-

njem vidnih ljudi o človeku, duši, življenju. Govore nam nadškof dr. Suštar, žena Martina Lutra Kinga, slikar Božidar Jakac, Albert Camus, Pierre Gassendi, sodobni pisatelj Peter Paul Wiplinger. Na poziv le-tega: „Čas je za nas vse, da odidemo na fronto človeka“, (Zakaj „postali smo brezdomeci, vseeno, kam gremo. Nismo emigranti z upanjem na vrnitev...“) naveže Zadravec: da je na fronto človeka v polnosti poklican tudi duhovnik; „da v vsakokratnem človeku poživlja dve temeljni razsežnosti: ljubezen do sočloveka ter zvestoba resnici. Da bi se ljudje na tej zemlji, zemljici naši, ne počutili kot begunci brez slehernega upanja na vrnitev – k Bogu, ki je Ljubezen in Dobrota. Da bi ljudje dosegali tisto osebno srečo, ki je ne more dati ne država ne sistem ne politična partija, temveč le zvestoba, ki zaživi zdaj v srcu, v duši, v vesti, da bi dosegali tisti notranji mir, ki je temelj tudi „samoupravljalni resničnosti“ ter sleherni družbeni samobitnosti ter gonilo nadaljnim revolucijam.“ (140)

O dr. Janežu pripovedujejo kamilijanci, da si je težko misliti človeka, ki bi znal tako globoko ljubiti bolnika kot on. Prišel je, da bi živel za Kristusa v trpečih Kitajcih. Zadravec se vmišlja v kirurgovo misel „ob večernem molku“ in ugiba: „Misli mu brzijo kot ognjene strele v domovino, v kitajske postojanke, k bolnikom, morda kdaj tudi k odrešilnemu skoku z vlaka na koroška žitna polja, ter k božanskemu klicu, ki v njem ni nikdar zamrl: Pridi, poglej moj obraz, krvav in trpeč na ulicah sveta.“ (149)

Ob darovanju misijonarjev, poslanecev, ki mečejo med ljudi ogenj Kristusove ljubezni, se vzdigne v piscu knjige „Zasledovana smer“ vrsta nemirnih vprašanj. A ne ostanejo brez odgovora, gotovega, pomirjujočega: „Toda kaj je vendar kirurgova vsakdanja daritev v primeri z vsem zlom, ki zmagoslavno obvladuje svet in človeštvo? Kaj le pomeni ob vseh orgijah nasilja v današnjem svetu, ob vsakdanjem ubijanju in umiranju? Podoba je, da je le slaba protiutež ali kapljica v neskončno morje. Kaj le so vsi misijonarji s svojim humanističnim prizadevanjem ob vsej nastopaški igri mogočnih? Mao Ze-dong, dolgoletni voditelj kitajskega ljudstva, je nekoč dejal: „Vsi reakcionarji so tigri iz papirja.“ Umestno bo, če obrnemo ta rek: Kaj pa se vsi mogočniki tega sveta, vsi nasilneži, revolucionarji, ubijalci, politiki, blokovski interesniki, bogatini vseh vrst... vpričo misijonarjevih prizadevanj drugo kot – tigri iz papirja? Umore telo, Duha ne! Bog namreč vodi vesti in charte motijo sleherni „igro“ mogočnikov ter z besedo in delom počasi, pa gotovo, lomijo njihov meč.“ (150)

Zadnje poglavje se ozre na sodobno Kitajsko, na strašno rdečo poplavo, na uničevanje, preganjanje, moritve – od drugod imam številko, da je komunističnih žrtev na Kitajskem nad 150 milijonov; prim. M. Poradowski, El imperio marxista de fuerza frente a la fuerza de la justicia, Studia croatica, Buenos Aires, junio 1984, str. 15 –, pa nikakor ne izzveni črnogledno: „Preseneča, da se število kristjanov v zadnjih tridesetih letih ni zmanjšalo, temveč povečalo. (...) Cerkev na Kitajskem resnično živi; ne kaže se toliko na zunaj, bolj v srcih in življenju kitajskih vernikov.“ (162)

Knjiga „Zasledovana smer“ prevzame bravca ne le po vsebini, marveč tudi po formatu in obsegu (z obema močno prekaša druge „knjižice“), po lepi opremi in izvrstnih fotografijah. Z njo „se je obogatilo slovensko misijonarsko in misijonsko slovstvo“, kot ugotavlja škof Smej.

Alojzij Geržinič

NAŠI MISIJONARJI PIŠEJO

PAPUA - GUINEJA

Iz te daljne dežele v Oceaniji nam je salezijanski brat JOŠKO KRAMAR nazadnje pisal dne 24. junija z misijona Araimiri zelo zanimive podrobnosti o menjalnih sredstvih tamkaj v preteklosti in deloma še danes. Takole piše:

„Pozdravljeni vsi, ki Vam je širjenje božjega kraljestva na zemlji pri srcu!

Ko sem nazadnje od Vas prejel denarno pošiljko, sem se namenil, da Vam opišem, kakšne bankovce so uporabljali oziroma jih po deželi še danes uporabljajo.

Predstavljajte si, da kaj kupujete, pa Vam mož za plačilo zaračuna rejeno miškc. Kot se to čudno sliši, je vendar res, da se take stvari po različnih otokih Oceanije še danes dogajajo.

„Kina“, neke vrste školjka je bankovec v Papui. Prava kina je biserna školjka, toda danes se zlasti po mestih uporabljajo papirnate kine, ki veljajo 1.25 dolarjev.

Kadar je v Oceaniji kaka stvar malo številna, postane bankovec, ki se vporablja v kupčijah, kot se drugod po svetu rabi zlato (ki je tukaj skoraj nepoznano). In tako so na otoku Easter kupovali z živimi mišmi, katerih še surovo meso je prava slaščica.

Na otoku Samoa in New Hibridi služijo ket bankovci lepo pletene preproge iz fine dolge trave. Kot v Evropi vino, tako so na Samoi stari tepihi več vredni kot novi. Najbolj jih uporabljajo, kadar kupujejo neveste ali zemljišče.

Na Salomonovih otokih pa uporabljajo kot bankovce rdeča papagajeva peresa, spletena v prtiče ali v pasove. Seveda, ta peresa so redka, kajti papagaji imajo le malo rdečih peres.

V Novi Kaledoniji rabijo kot bankovce raznobarvne lončene kroglice, nabrane na vrvcu. Vrednost zavisi od barve. Nekatere barve smejo uporabljati le poglavarji. Na otoku Jap so nedavno uporabljali tanke okrogle plošče in ploščice v premeru od dveh metrov navzdol. Vrednost takih bankovcev ni obstajala v velikosti, pač pa v okroglini.

Takole so otroci po oddaljenih vaseh na Papui običeni...

Na otoku Loyalty so bile vrvice, spletene iz dlake velikega netopirja, močna denarna valuta. Vrednost take vrvice so povečavale vpletene školjke in koščice kuščarja.

Razne vrste zobovlja in zob so dokaj splošni bankovci po Oceaniji. Na otočju Fidži kitovi zobje, prav tako na Salomonovem otočju, dočim so na Papui bolj pasji podočniki in merjaščevi krivci, nabrani na vrvici.

Tudi prašiči so kot bankovci v rabi po vsej Oceaniji, v Papui zlasti za plačilo neveste. Merjasec z zakrivljenima kočnikoma odplača skoraj dvojno vrednost. Vpliv in blagostanje družine se meri po tem, koliko prašičev so plačali za nevesto sinu.

Na nekaterih otokih so vrednostne stopnje denarja točno določene. Na primer: Deset kokosovih orehov: ena

vrvica belih školjk, deset vrvic belih školjk: ena kita tobaka, dve kiti tobaka: ena vrvica rdečih školjk. Pet vrvic rdečih školjk je enako vrednih 50 kaskasovim zobom, dočim je 500 kaskasovih zob za eno nevesto. Drug primer: En velik obroč bisernih školjk je vrednost ene glave. En prašič odtehta enega mladega moškega suznja. Deset lončenih posod za eno nevesto.

Če ste imeli namen, kdaj obiskati Oceanijo, Vam bo verjetno ta denarna zmešnjava vzela pogum za ta podvig. Toda, kjer so letališča, se da urediti s papirnatimi bankovci, zlasti z amerišskimi ali avstralskimi dolarji. Velika škoda je, ker jih zlasti za misijone ni dosti. Jih je le toliko, da je treba vedno prositi zanje in jih ne trošiti brez potrebe.“

Misionar Rebol z malimi novokrščenci.

Maryknolec FRANC REBOL nam je 4. julija iz kraja Peitou pisal med drugim tole:

„Velika noč in Binkošti so že minili. Tako hitro gre čas naprej! Tu Vam pošiljam slike nekaterih naših novokrščencev, ki smo jih vključili v Cerkev na te praznike. Ni jih veliko. Množična spreobrnjenja, kot so bila še pred 15 in 20 leti, so minula. Nazadujemo, a vendar napredujemo, le bolj počasi...“

V septembru grem v U.S.A., od tam pa z bratom, ki je tudi duhovnik, in 26 ostalimi duhovniki iz klevelandске škofije v Sveto Deželo na romanje v Egipt za 4 tedne. Vsa ta leta, ko sem po svetu potoval, nikdar nisem imel prilike, da bi obiskal Sveto Deželo; šele sedaj, ko sem že 58 let star, se mi je ponudila ta prilika. Hvala Bogu.

Sedaj v naši deželi gospoduje mali tifon, se pravi, da je veliko deževja in močni vetrovi, kar nam bo pa vsaj malo ozračje ohladilo.

V „Katoliških misijonih“ berem o delu in lepih uspehih ostalih slovenskih misijonarjev. Bog jih vse blagoslavljaljaj še naprej!“

Dr. Janez Janež se nam je 24. avgusta oglasil s pomembno razglednico:

„V Lotung sta prišla na obisk misijonarja Stanko Pavlin in Franci Rebol. Spominjali smo se Vas in Vam pošiljamo lepe pozdrave! Kaj več pa v kakem skorajšnjem pismu.“

In je podpisan dr. Janež, spodaj pa oba misijonarja Franc Rebol in Stanko Pavlin. O tem potovanju nam bo povedal kaj tudi sam Stanko Pavlin v svojem pismu spodaj.

Njegov obisk na Formozi (Taiwanu) omenja tudi s. ROZARIJA BRILEJ, ki deluje v kraju Peipu, v pi-

Novo poslopje Marijine bolnice v Lotungu, kjer deluje naš dr. Janež.

smu z dne 21. julija:

„Vaš ček je res prišel v pravem času. Na Taiwanu se je namreč ta mesec dogodila težka nesreča: Velika eksplozija v dveh rudnikih v času treh tednov je povzročila v enem 70 mrtvih, v drugem pa nad 100. Eksplozija se je dogodila ravno, ko so se delavci izmenjavali. Od ene družine so na primer delali v rudniku trije, oče in dva sinova, vsi trije so med mrtvimi. Prosim, molite za duše teh ponesrečencev!“

V nedeljo 13. maja 1984 so tu obhajali 125 letnico, odkar se je začelo evangeliziranje te dežele. Slovesnost je bila v Kaohsiungu, kamor so tedaj prišli prvi misijonarji-dominikanci.

Res je, kar Vam piše misijonar Rebol, da je namreč evangelizacija prebivalstva vedno težja. Prav danes

sem tudi čula govoriti, da država ne da več dovoljenja novim misijonarjem za prihod na Taiwan, le tisti morejo priti, ki hočejo tu študirati kitajščino. Mi, ki smo že tu, zaenkrat še lahko ostanemo, a smo v božjih rokah.

Pred nekaj dnevi mi je telefoniral misijonar Stanko Pavlin iz Hongkonga, da pride 17. avgusta na Formozo, ker bodo salezijanci tu v Taipeiju odprli šolo, česar se bo tudi on udeležil kot zastopnik hongkonških salezijancev. On želi, da bi tudi jaz prišla in da bi se kaj pogovorila. No, res jaz tu nimam nobene prilike, da bi govorila slovensko.

Prav lepa hvala vsem dobrotnikom za denarno pomoč, ki ste mi je poslali!“

Misijonarka s. Rozarija Brilej s kitajsko deklico.

Naslednje misijonarkine vrstice so pa v pismu, ki nam ga je Stanko Pavlin že poslal iz Formoze. Sestra pravi: „Misijonar Pavlin mi je pustil nekaj prostora, da Vam tudi jaz napišem nekaj vrstic. On je bil pri nas danes zjutraj ob osmih in je maševal v naši mali kapelici. Škoda, da nimava slovenskih mašnih knjig, da bi maševal po slovensko, tako je maševal v kitajščini. Zelo sem vesela njeovega obiska.“

In naj prepišemo še, kar je v tem pismu iz Taiwana napisal STANKO PAVLIN SDB, dne 19. avgusta: „Kakor vidiš, Ti pišem s Formoze, kjer se nahajam ta teden. V Taipeiju sem obiskal sr. Brilej, ki se slučajno nahaja tukaj. Jutri grem na jug v Tainan in potem v Boy's Town, kjer je deloval Andrej Majcen. Škoda, da mi tajfun, ki tuli okoli po severni Formozi, ne bo pustil naokrog po otoku, kakor sem želel. V sredo 22. avgusta bom šel v Lotung obiskat dr. Janeža. Tu v Taipeiju sem gost pri kamilijancu p. Crottiju, ker me je semkaj povabil, da živim pri njem, dckler sem na Formozi. P. Crotti je bil z nami v Chaotungu in Kunmingu in se od tam poznavam.“

V Hongkongu sem jaz še vedno na istem mestu. To leto sem še malo bolj vprežen, ker pomagam na veliki župniji (ki ni v rokah salezijancev), zraven sem pa še kaplan pri sestrah salezijankah v bližnji šoli „Siu-meng“.

Misijonar Pavlin nam je pisal še pred odhodom na Formozo dne 9. VII. in nam je že tedaj napovedal to svoje potovanje:

„Te dni sem bil v Macao, 17. avgusta pa grem na Formozo za otvoritev nove župne cerkve v Taipeiju, nakar grem proti jugu Formoze in v Tainan za salezijanski dan. Kasneje nameravam obiskati dr. Janeža v Lotungu in s Brilej, pa tudi Rebola,

S. Miklavčič (v sredi) je k tej sliki napisala: „Zadnje mesece je naša japonska skupina narasla, posebno otrok je veliko. A na sliki niso še vsi.“

če ga bom dobil doma. Vsem bom že iz Hongkonga telefoniral o svojem prihodu, da se bomo res mogli srečati in napraviti tudi kako fotografijo za naše „Katoliške misijone“.

Tukajšnja televizija in časopisje veliko govore in modrujejo, kaj in kako bo v Hongkongu, ko leta 1997 spet pride nazaj pod Kitajsko. Za nas je gotovo: Cerkev ne bo mogla več tako svobodno delati za Kristusa kot zdaj. Pozdravi vse znane v Argentini in drugod po svetu!“

HONG KONG

Iz dveh pisem s. ANICE MIKLAVČIČ, kanosijanke, poročamo sledeče:

V pismu z dne 9. julija nam najprej nekaj omenja glede čekov, kako naj bodo izstavljeni, potem pa nadaljuje: „V nedeljo 15. julija bom zapustila to hišo in se preselila. Na novem kraju me čaka veliko dela. To hišo tu bodo podrli, ker potrebujejo prostor za gradnjo velikega mosta.“

Srčna hvala za Vaše čestitke in posebno za Vaše molitve! Molite pa

tudi za našo Cerkev na Kitajskem in tu v Hongkongu, posebno za čas po letu 1997!“

V naslednjem pismu z dne 13. avgusta, ki ga piše že iz novega delokroga, pa nam tole pove: „Moje delo se na novi postojanki prav za prav ni nič spremenilo. Okraj Aberdeen je področje Hongkonga, kjer živi največ ravežev in beguncev. Organizacija Caritas, za katero tudi me delamo, more pomagati le najrevnejšim in pobeglim, a vse išče pomoči. Imamo tudi večerno šolo za tiste, ki še ne znajo pisati in brati. Nekateri so že zelo stari.“

V naši skupnosti smo le štiri sestre, jaz sem med njimi edina Evropejka. Prednica je zelo dobra. Tako hoče organizirati proslavo mojega jubileja, čeprav sem tu šele tri tedne. Povabila je že vse najbližje sestre, a tudi našega g. Pavlina, ki je bil povabila vesel.

Danes sem šla v bolnišnico, obiskat nekega Hrvata. Dala sem mu relikvijo sv. Leopolda, ker je zelo

blan. Imel je težko operacijo in je bil zelo potr. Poklicali so me, da mu kaj govorim po slovensko, a ni bilo veliko upanju za njegovo ozdravljenje. Goreče sem ga priporočila sv. Leopoldu. Danes, to je bil že moj tretji obisk, je bolnik že ves drug človek, vročine nima več toliko in veliko je govoril ter mi kazal sliko svoje žene in male hčerke. Je šele 27 let star mornar na ladji, ki se imenuje UČKA.“

INDONEZIJA

Iz Bandunga v tej deželi nam je že 22. III. pisala uršulinka s. DEODATA HOČEVAR, pa nam je pismo prišlo v roke šele koncem avgusta. Tole poroča oziroma piše:

„Vaše pismo z dragocenimi čeki sem veselo in hvaležno prejela. Želela sem se Vam takoj zahvaliti, pa me je ves mesec pri delu ovirala influenza. V šolo sem seveda morala vsak dan kljub temu, a popoldne,

ko sem se vrnila iz šole, nisem bila za nobeno rabo. Sedaj je že precej bolje, hvala Bogu. Veliko ljudi navadno boleha v mesecu februarju in marcu. V tem času je prehod iz deževne v vročo dobo in ozračje je precej nezdravo.

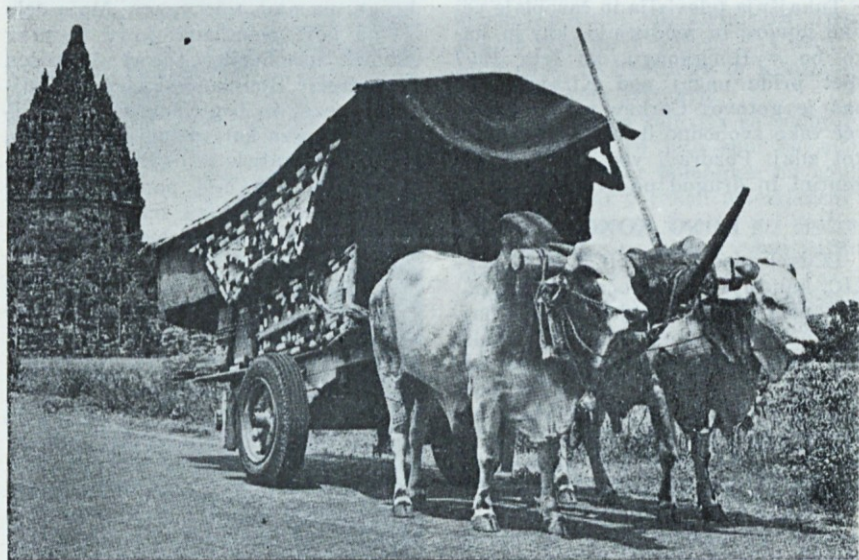
S čeki ne bo nikake težave. Na ameriški banki v Jakarti imam znanec, ki mi vedno in takoj pomagajo. 9. aprila moram itak tja, ker je treba od časa do časa obnoviti papirje. Iz srca sem vsem darovalcem hvaležna, ker žrtvujejo s toliko ljubeznijo za nas misijonarje. Naj Gospod bogato poplača njih žrtve!

Zelo sem Vam hvaležna tudi za vsako knjigo, ki mi jo pošljete. Tako se ohranjujem v poznanju slovenske kulture in obvladanju slovenščine.

Tu se zdaj pripravljamo za končne izpite in smo vsi zelo zaposleni. Pismeni se začno 30. aprila, šolsko leto se pa zaključi šele 9. junija.

Sveto leto odrešenja bo kmalu za-

Javansko vozilo s templom Condi Prambanan na Srednji Javi v ozadju.

Misijonar p. Milan Kadunc OFM pred svojim misijonom v severnem Togu.

ključeno. V škofiji Bandung niso veliko storili za njega obhajanje in duhovno izkoriščenje. Škof je bolehen in je že prosil za namestnika.“

TAJSKA

1. avgusta nam je od tam pisala naša jubilentka, 90 letna s. KSAVE-RIJA PIRC. Zahvaljuje se za ček, ki smo ji ga poslali in ki je bil v večji meri dar Zveze mož in fantov v Torontu. Zato se je misijonarka že zahvalila tamkajšnjemu superiorju Janezu Kopaču, kateremu je obenem izrazila sožalje ob smrti njegove sestre uršulinke s. Bernardine. O njej pravi:

„S. Bernardina Kopač je bila v Rimu devet let pri vatikanskem radiju in šele eno leto spet doma. Tako je bila porabna za vse in razgledana v današnjih razmerah. Naj jo dobri Bog nadomesti z mladimi poklici!“

INDIJA

Iz Assama na severu polotoka nam je proti koncu junija pisal jubilent

PAVEL BERNIK SDB, katerega članek, ki nam ga je poslal malo kasneje, objavljamo s sliko v prednjem delu lista. Takole piše:

„Zdaj si pa najbrže že obupal nad menoj. Po dolgih mesecih se Ti vendar še oglasim. Danes se Ti oglasim z vestjo, ki zadeva mene osebno. Okoli 19. julija mislim potovati v Evropo in domov v Slovenijo. A preden odpotujem, nameravam sestaviti nekako premišljevanje ob treh obletnicah, ki so med seboj v nekaki zvezi: 60-letnica KM (čeprav šele po letu dni), 50-letnica smrti misijonarja Karla Mlekuža tu v Shillongu ter 50-letnica mojega odhoda iz Slovenije v Indijo.

Vrniti se mislim oktobra ali novembra meseca. Takrat se bom moral seliti. Ozemlje zgornjega Assama in državic Nagalanda in Manipurja sedaj pripada novi salezijanski provinci, kateri kot eden najstarejših sobratov spadam tudi jaz. Grem torej nazaj v Nagaland, kjer ima provinca svoj sedež. Tudi tam bom deloval v

formacijskem zavodu za mlade sorate. A ker je ta zavod prav na terenu, bom imel tudi tam prav lepo priložnost za dušnopastirsko in misijonsko delovanje.“

A F R I K A TOGO

Z misijona Kande nam piše frančiškanski misijonar p. EVGEN KETIŠ dne 6. avgusta. Na našo željo nam pojasnjuje, zakaj p. Huga Delčnjaka, ki je bil prvi od slovenskih frančiškanov v Togu, ne bo več nazaj na to še povsem misijonsko področje.

„P. Hugo se trenutno nahaja v Sloveniji in se pripravlja, da odide v Centralno Afriko. Ko si bil med nami, si lahko spoznal, kako je misijon, kjer delujem, Kande, odrezan od sedeža škofije Dapango. Narodni park je to lčitev še povečal. Vsa pastorala je bila ločena in drugačna kot na škofijskem sedežu. Vsa leta smo

živeli v upanju, da bodo za nami prišli novi delavci iz Slovenije, pa jih ni bilo. Delo je bilo prenaporno. Naš škof je iskal drugih moči in jih je tudi dobil: misijonarje Božje Besede. Ta mesec pridejo trije. In prihodnje leto še trije. G. škof je hotel, da bi ob prihodu novih vsi prejšnji misijonarji odšli s področja. Ko so pa to zvedeli novi misijonarji, so rekli: Če je pa tako, pa mi ne pridemo; mi želimo sodelovati s sprejšnjimi. Zato nas je naš škof obiskal in nas prosil, da ostanemo. A Hugo Delčnjak je že preje odšel, radi dopusta, in mislil, da se iz gori razloženega razloga ne vrne več. Torej jaz in Milan ostaneva tudi ob novih misijonarjih. Z božjo pomočjo bom skušal delati kar najbolje tudi vnaprej. Če bo še kak slovenski frančiškan prišel v Togo, bo deloval na severu s p. Milanom Kaduncem, ki so ga itak že preje nastavili na severu, predvidevajoč tak razvoj. Jaz

P. Kadunc je h sliki zapisal: „Skupina ministrantov iz moje in sosednje župnije na duhovni obnovi; žal, fotografija ni najboljša.“

Misijonar br. Štefan Burja SDB s fantičem, ki ponosno drži veliko nogometno žogo, v Siakago v Keniji.

torej v vsakem primeru ostanem v Kandeju in bom tam z dušo in telesom. Ko bodo pa novi misijonarji mogli prevzeti tudi to postojanko, bom šel pač, kamor me bo božja Previdnost vodila. Leta, ki jih že imam, najbrže ne bodo dopuščala, da bi z novim zagonom mogel kje na novo začeti. A primerno delo se bo tudi zame našlo, da bom dopolnil svoje življenje v božji službi. Moje načelo je bilo in ostane, da sem orodje božje, čeprav bolj nerodno orodje. Dober kovač tudi z nepripravnimi kleščami zna kovati vroče železo. Vse v največjo čast božjo!

P. Milan Kadunc se je spet vrnil v pastoralno delo, samo da ima sedaj še večji delokrog, res prevelik zanj. Naš gospod škof se je odpovedal službi in čakamo apostolskega administratorja, ker še ni domačina, da bi bil zrel za škofa.“

KENIJA

Iz kraja Siakago nam piše salezijanski brat ŠTEFAN BURJA koncem julija:

„Začeli smo z novo tehnično šolo v Embuju, zato sva ostala midva z gospodom Darijem tu sama, ker je vseh pet drugih, ki so od nas tu organizirali šolo, odpotovalo tja.

V Keniji in tudi pri nas je problem hrane zelo težak radi velike suše. Ljudje stradajo. Tudi za pitje ni vode, in na misijonu moramo zelo previdno ravnati z njo, če hočemo, da nam je ne zmanjka. Vsi nestrpnost pričakujemo mesec oktober, da pride dež. Če ga ne bo, ne vem, kaj bo.“

ZAMBIJA

Iz 101. številke družbenega glasila „Slovenski jezuiti“ povzemamo o zambijskih misijonarjih tele novice:

V Lusaki so dobili novega škofa: Domačin iz Kasizija Adrijan Mugandu je bil imenovan za nadškofa. Kot duhovnik je služboval v raznih krajih, eno leto je pomagal tudi p. Kokalju v župniji sv. Kizita. Prejšnji nadškof Emanuel Milingo se je škofiji odpovedal. – Novi misijonar, o katerem smo poročali v prejšnji številki „Katoliških misijonov“, p. Lójze Podgrajšek, še ni prijel za redno delo, ampak se privaja in pomaga sedaj tu in sedaj tam, kjer je pač potreba. – P. Radko Rudež je spomladi nevarno zbolel, pa se je izvlekel. Dopust, ki ga je zelo potreben, bo predvidoma preživel v domovini. – Janez Mujdrica je že na dopustu v Sloveniji, jeseni pa gre s p. Grošljem v tretjo probacijo.

O p. JOŽETU GROŠLJU S.J. objavlja isti družbeni list, ki izhaja v Sloveniji, tole njegovo pismo:

„Sredi novembra smo ustavili gradnjo zaradi pomanjkanja denarja. Pa so ljudje rekli: Cerkev (zdi se, da gre za cerkev sv. Kizita v Lusaki, ki jo je gradil še p. Jože Kokalj, a je postala že zdavnaj premajhna; op. uredništva) je treba vsaj pokriti. Nekaj so prispevali ljudje, nekaj dobrotniki v tujini in v januarju smo z gradnjo nadaljevali. Postavili smo železno ogrodje za streho in nakupili salonita. Potem smo podrli staro cerkev. Podirali so farani sami. Cerkveni odbor je sklenil, da vsak podiravec lahko odnese staro opeko s seboj. In so jo. Podiravec je kar mrgolelo. Odnegli so vse, celo star omet in z njim potlakovali doma blatna dvorišča. V začetku marca so prišli zidarji in postavili potrebne stebre in nosilce, potem pa umestili salonitno streho. Junija bo – tako upamo – cerkev dokončana. (Pisano za veliko noč.)

Od stare cerkve smo zadržali vse,

kar je bilo uporabnega. Okna so naši farani nekoliko prirojili in jim v „duhu časa“ dodali varnostne rešetke. Tudi stara vrata, šipe in drugo bomo s pridom porabili. Razširjena cerkev bo velika pridobitev za župnijo, saj bo lahko sprejela naenkrat skoraj trikrat več ljudi kot prejšnja. Za nekaj časa bo neznosna nedeljska gneča vsaj omiljena, če ne odpravljena. Kako bo pa v bodoče, sam Bog ve, ker prihaja k verouku vedno več odraslih in otrok.

Pa še to: Meseca julija zapuščam župnijo svetega Kizita – po štirih letih osrečujočega dela. Ali začasno ali za vedno, ne vem. Za sedaj me predstojniki pošiljajo na počitnice in eno leto nadaljnega študija (tretja probacija). Slovo ne bo lahko; vse preveč vezi se je spdetlo v teh letih. Vsem prijateljem v domovini in po svetu, ki ste molili zame in mi s čimerkoli pomagali, pa iskreni Bog plačaj!“

Iz Mumbwe pa „Slovenskim jezuitom“ piše p. STANKO ROZMAN:

„Letos smo posvetili veliko skrbi podjetnici Nampundwe. Ljudje so sami zgradili zidove lične cerkvice. S p. Rudežem sva jim pomagala. Z združenimi močmi smo cerkev pokrili. Potem smo zgradili še hišico za duhovnika, v kateri lahko prespi in sprejema vernike. Tako bodo rudarji, ki kopljejo bakreni sulfat, imeli tudi boljšo duhovno hrano. S to gradnjo so se izpolnile davne želje misijonarjev, ki so oskrbovali te rudarje, med njimi je bil tudi Jože Kokalj. Zdaj imajo še eno željo: dobiti stalnega duhovnika.“

Laična misijonarka, bolničarka BARICA ROUS, ki deluje v Chilongi, kakih 500 km nad Lusako, je pisala našemu uredništvu zadnjega v mesecu juliju; njeno pismo objavimo v prihodnji številki našega lista.

SVETOVNA MISIJONSKA NEDELJA

(Predzadnja v oktobru)

**VSI VERNIKI ZA VSE NEVERNIKE!
TUDI VSI SLOVENSKI VERNIKI!**

Kjerkoli po svetu smo raztreseni, se bomo ta vesoljni misijonski praznik vključili v celotno Kristusovo Cerkev in molili in žrtvovali za svetovni katoliški misijon! Če celo mladi katoličani misijonskih dežel ta dan mislijo, molijo in žrtvujejo za razširjenje Cerkve po vsem svetu, kako šele moramo Slovenci to storiti, tudi iz hvaležnosti, da smo že 1.300 let deležni sadov Kristusovega odrešenja, ki nam jih deli naša Mati Cerkev!

SVET KRISTUSU - KRISTUSA SVETU!

MISIJONSKI DAROVI

ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

Argentina (v a. pesih): Angela Kovač, 100; ga. Mehle, Tablada, 500; N. N., 100; Franc in Marija Novak, Cinco Saltos, 3.000; Alojzij Šonc, 400; za lačne otroke, N. N., Bculogne, 1.000; Alojzij Šonc, 300; Marija Dolenc, 500 pesov; Franci Markez 44 dolarjev.

Avstrija: Koroški Slovenci, 344.000 šilingov; N. N., Koroška, 1.750 dolarjev.

Francija (v francoskih frankih): N. N., Tuequegnieux, 600; ista za gobavce, 500.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Za cerkev v Vangaindranu: Urbanija Marija st., 500 pesov; Lojze Macarol, Sušniku Radotu za cerkev 500 pesov. Za **Emila Čuka**, Gabrijel Macarol, 1.000; za **Mirka Tružnjaka**, Bruno Macarol, 1.000 pesov; za s **Ksaverijo Pirc**, Ema Kessler, 500 pesov; za **Štantove gcbavce**, **Marija Posavac**, **Avstralija**, 50 dolarjev.

ZA MISIJONE

Ga. Makarovič, v zahvalo Mariji, 1.000; Emilija Kregar, Avstralija, 10 dol.

ZA TISKOVNI SKLAD KM

Urbanija Marija st., 500 pesov; Jože Mejač CM, Santo Domingo, 50 dolarjev; Marn Ivan, Kanada, 5 kn. dolarjev; Julka Mrčun, Avtraliija, 40 avstr. dol.

VSEM ZA VSE, TISOČKRAT BOG PLAČAJ!

Že tretja izdaja Franc Sodjeve knjige

LEPO JE BITI MLAD

pričuje, kako dragocena je ta duhovna knjiga
zlasti za vse mlade ljudi!

Dobi se za 4 oziroma 6 dolarjev pri poverjenikih KM,
v Argentini pa v Dušnopastirski pisarni, kjer se dolar računa po
uradnem kurzu.

Sezite po knjigi, dokler spet ne poide!

Mladim slovenskim družinam napravite veliko uslugo, če jim naročite „Katoliške misijone“. Naročnina bo za leto 1985 ista kot letos: 20 dolarjev; v Argentini dolar po uradnem kurzu! Privoščite sebi in svojim prijetno slovensko branje, misijonom pa dragoceno oporo!

„KATOLIŠKI MISIJONI“ so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, „Slovenske misijonske zveze“. Izdaja ga „Baragovo misijonišče“. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska „Editorial Baraga del Centro Misional Baraga“, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1984 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev). Letalsko 10 dolarjev več! V Argentini 500 pesov.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Letonja C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Rozalija Šmalc, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Visok obisk v Baragovem misijonišču: Naslednik ustanovitelja Misijonske družbe sv. Vincencija Pavelskega, lazaristov, ki delujejo v Baragovem misijonišču, generalni predstojnik Mc Cullen nas je obiskal. Na sliki so od leve na desno: Jože Bokalič CM, Ladislav Lenček CM, Jaka Barle CM, vizitator argentinske province Tomaž Gutierrez CM, Marko Cukjati CM, (vodja Misijonskega zavoda), generalni predstojnik Mc Cullen, generalni ekonom Aleksander Rigazio CM, Janez Petek CM in argentinski sobrat Malavarez.

Registro de Prop. Int. N° 231147
 Director responsable, Lenček Ladislav
 Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
 1826 Remedios de Escalada (B)

Correo Argentino Suc. Lanús (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 3143
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 5612